

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszterházi egyetért
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, június 12.

Csak öt minisztere van Eszterházy Móricnak

Nehézségek a kabinetalakításnál. — Apponyiék nem egyeztek meg a miniszterelnökkel. — Kihallgatás a királynál.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök ma este a Nemzeti Kaszinóban fogadta tudósítónkat és kijelentette, hogy eddig öt miniszteri tárcára van megállapodás és pedig Mezőssy Béla földművelésügy, Szurmay Sándor honvédelem, Grecsák Károly igazságügyi és Vázsonyi Vilmos a szociális ügyek minisztere lesz, Károlyi Mihály tárcája még bizonytalan.

Eszterházy Móric ma este tíz órakor Bécsbe utazott Bárczy István dr. miniszteri titkár kíséretében. Vele ment Apponyi Albert gróf és több ellenzéki képviselő.

Beavatott helyen kijelentették, hogy az Apponyi-párttal nemesak a kiegyezési kérdésben vannak nézeteltérések, hanem katonai kérdésekben is. Lehetséges, hogy Apponyi Albert gróf megjelenik a királynál. Amint az Apponyi-párttal a megegyezés megtörténik, a miniszteri listát is elkészítik. Egyelőre még nagy nehézségek vannak.

Zelenski gróf az új rezsim ellen.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja nagygyűlést tartott, a melynek napirendjén a gabonaárak felemelése és a mezőgazdasági érdekképviselet létesítése állott.

Az ülésen Zelenski Róbert gróf elnökölt, aki megnyitó beszédében kifogásolta a maximálás hibáit. A ki nem tartotta meg a maximális árakat, az sokat keresett, — mondta — a ki megtartotta, ráfizetett. Ezért volt és van ma is sok csempészár. Csak a gazdával szemben maximáltak és ez az oka annak, hogy a mig a buza ára csak 24 százalékkal emelkedett, addig a közvetítő kereskedelem haszna 1150 százalékkal, a napszám 200—800 százalékkal, az elsőrangú iparcikkek ára pedig körülbelül 400 százalékkal emelkedett.

„Egy ellensége van csak a gazdának és a társadalomnak, — kiáltott fel Zelenski — és ez a szocializmus! Sajnos, ennek a társadalmat megbontó tévtannak hizeleg ma számtalan politikus, sőt ezeknél hatalmasabb tényezők is. Ez a társadalmi áramlat az, amely oly megbotránkoztatón viselkedik Stockholmban. A szocialista vezérek milliókat akarnak odaajándékozni Szerbiának, sőt még tengerpartot is akarnak neki juttatni. A lapok ez ellen egy szót sem szólnak, pedig ez hazaárulás.

Oriási terhek következnek és ilyen viszonyok mellett — mondja Zelenski — a politikusok okosabbat nem tudnak kieszalni, mint

Magyarországot szocialistává tenni, új minisztériumokat létesíteni, hogy még nagyobb legyen az állam kiadása, még korlátoltabb az egyén szabad mozgása. Ilyen áramlatok ellen egyhanguan kell állástfoglalni a gazdasádalomnak. Az elnöki székéből a minden társadalmát elemeire bontó szocializmusnak dédelgetett előretörését konstatalem, a politikusoknak pedig más gyógyszerük nincsen, mint szocializálás, továbbá vasuti, szépművészeti, szociális és egyéb minisztériumok létesítése. Ezekkel az áramlatokkal szemben, remélem, a gazdaközönség minél tömörebb sorokban fog állást foglalni.

Tárgyalások Apponyiékkel.

Apponyi Albert gróf ma korán reggel már Eszterházy Móric deignált miniszterelnök látogatását fogadta. A megbeszélés a körül folyt, hogy áthidalható-e az az ellentét, amely a kiegyezés kérdésében Apponyi Albert gróf és Eszterházy Móric gróf álláspontja között van. Ettől függ, hogy Apponyi Albert gróf és pártja részt vesz-e az új alakulásban. Eszterházy Móric gróf Apponyival való tárgyalás után felkereste Tisza István gróf miniszterelnököt, akivel fél óráig tanácskozott, majd ismét Apponyi Albert gróftól kereste fel.

Apponyi Albert gróf egyik fővárosi estilap munkatársának kijelentette a tárgyalások után, hogy még nem döntött. Előbb hűvel és Andrássy Gyula gróffal fog tanácskozni. Ha Apponyit megnyugtatja Eszterházy Móric grófnak a kiegyezésre vonatkozó programja, akkor nem lehetetlen, hogy a függetlenségi párt elnöke, mint belügyminiszter belép a kabinetbe.

A párt vezetői közül ebben az esetben talán többen is vállalnak miniszteri tárcát. Ha az új miniszterelnök a kiegyezés kérdésében nem tud megnyugtatást adni, akkor Apponyiék kihagyásával alakul meg az új kormány. Vázsonyi Vilmosnál ma órákig tartó tanácskozás volt, de még nincs döntés, hogy elvállalja-e a miniszterséget. Ma délelőtt Garbai Sándor és Garami Ernő keresték fel Vázsonyi Vilmost és hosszasan tanácskoztak vele. De még ezután sem hoztak döntést.

Eszterházy Móric gróf miniszterelnök ma Károlyi Mihály gróffal is tárgyalt, aki tudvalevőleg Bécsben volt. Innen újra Apponyi grófhoz ment, akivel több, mint egy óra hosszat tárgyalt.

Apponyi Albert gróf egy újságírónak kijelentette, hogy a tárgyalások folyamatban vannak és most van az ügy érlelődés alatt. Még a mai nap folyamán érintkezést keres Andrássy Gyula gróffal. Ha nem merülnek fel nagyobb akadályok, az aktív részvétel nincsen kizárva. Eszterházy kinevezését a párt jöndu

lattal fogadta. — Ugylátom — mondotta Apponyi — nincs ellenvetés Eszterházy vállalkozásával szemben. Különben öreg excellenciasokra nem lesz szükség a kibontakozásnál. Azt hiszem, Eszterházy a legrövidebb idő alatt megalakítja a kormányt. Kérem a legkategorikusabban megcáfolni, hogy a mi kihallgatásunk, tudniillik Andrássy és az én kihallgatásom nem volt semmiféle összefüggésben sem Wekerle Sándor elejtésével, sem pedig Eszterházy Móric gróf megbízatásával.

Károlyi Mihályról álhíreket közöl a lapja.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Károlyi Mihály gróf ma este visszaérkezett Budapestre. Egyik fővárosi estilap munkatársa közölte a gróffal, hogy politikai körökben az a hír terjedt el, hogy tenap a királynál volt. Károlyi Mihály gróf erre a következő megjegyzést tette:

— Kérem cáfojja meg azt a hirt, mintha én őfelségénél audiencián lettem volna. Czernin Ottokár gróf külügyminiszternél voltam, akivel hosszasan tanácskoztam külpolitikai kérdésekben.

Arra a kérdésre, hogy belép-e a kormányba, Károlyi azt válaszolta, azt hiszi, igen.

Rendkívül érdekes, hogy a Magyarország a Károlyi-féle függetlenségi párt organuma a következő híreket jelenti: Károlyi Mihály gróf a függetlenségi és 48-as párt elnöke tegnapi kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás másfél óra hosszat tartott. Károlyi Mihály gróf a tegnapi esttel vonattal visszaérkezett Budapestre.

Bécsből jelentik a Magyarországnak: Károlyi Mihály gróf tegnapi reggel ideérkezett. A nap folyamán megállott szállodája előtt a király katonai automobilja. A már értesített Károlyi gróf beszállt a kocsiába és azzal a főhadiszállásra ment, ahol a király azonnal fogadta és másfél órán át tartotta magánál. Bécsi politikai körökben elterjedt hírek szerint Károlyi kihallgatása rendkívül nagy szolgálókat tett a választójog ügyének.

Eszterházy Móric gróf deignált miniszterelnök ma délután fogadta a Nemzeti Kaszinóban a Magyarország munkatársát és a következőket mondta neki:

— Ma délután és este az összes politikai pártokkal, illetve faktorokkal beszélek és este Bécsbe utazom, hogy beszámolhassak őfelségének a két nap tárgyalásainak eredményeiről.

Politikai körökben az új miniszterelnök holnapi kihallgatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Egyik fővárosi estilap a következőket jelenti: Eszterházy Móric gróf folytatja a kormány alakítása céljából a tárgyalásokat. Me-

zössy Bélával már megtörtént a megállapodás: földművelésügyi miniszter lesz. Serényi Béla nem lesz tagja a kormánynak. Károlyi Mihály gróf és Batthyányi Tivadar gróf attól tették függővé elhatározásukat, hogy létre jön-e a teljes megállapodás az új miniszterelnök és a választójogi blokk között. Ők együttesen járnak el és ha a megegyezés létre jön, akkor mindketten résztvesznek a kabinetben. Hogy milyen tárcát vesznek át, az még nincsen elhatározva, mert erre vonatkozólag még folynak a tárgyalások. Szurmay Sándor honvédelmi miniszter megmarad állásában. Földes Béla minden valószínűség szerint szintén miniszter lesz. Hogy melyik tárca élére kerül, az még nincsen eldöntve.

Új pártalakulás.

Egy másik fővárosi estilap az új miniszterelnökhöz közelálló részről a következő értékeléseket szerezte: Eszterházy Móric grófnak, az új miniszterelnöknek elhatározott szándéka, hogy egy új nagy pártot alakít, amely szakít a tradíciókkal és nem kifejezetten közjogi politikát fog folytatni, hanem az új idők szellemétől áthatva és arra törekszik, hogy katonai és gazdasági téren kielégítse az évtizedeken keresztül hangzott nemzeti kívánalmakat és a modern eszméktől telítve a szociális és gazdasági fejlődés útjait egyengesse és annak megalapozásához hozzáfogjon. Ebhez az új párthoz szeretné elsősorban megnyerni Eszterházy a mai ellenzéki pártokat. Ezirányban folytatott tanácskozásokat Apponyival. Határozott tudomásunk van róla, hogy az Apponyi-párt tagjainak zöme határozottan amellett foglalt állást, hogy Eszterházy az új pártalakulásra irányuló törekvését támogatni kell. Véget akar vetni ez a párt a jelszavak politikájának. Haladni akar a korrallal, mert belátta, hogy a hagyományok ápolásával alkotni nem lehet. Apponyi Albert gróf párthívei előtt ismételtén kijelentette, hogy a legnagyobb odaadással kész támogatni Eszterházy Móric gróf törekvéseit.

Apponyi környezete már most kész dolognak tartja, hogy mellé állnak az új kormányok. A párt feloszlásáról és az új pártba való bevonulásról csak akkor lehet szó, ha az új miniszterelnöknek sikerül megfelelő garanciákat nyújtani a tekintetbe, hogy a kilátásba helyezett nagy nemzeti engedmények, elsősorban a hadsereg magyarrá tétele, a háborút követőleg belátható időn belül be fog következni.

Ugyanez az estilap Apponyi Albert gróf környezetéből arról értesül, hogy Apponyi Albert gróf eleinte nem akart belépni a kormányba. A pártban megnyilvánult óhaj azonban arra bírta, hogy elfogadja a belügyminiszeri székét. Melléje politikai államtitkárnak Ugron Gábort teszik. Ezt körülbelül befejezett ténynek mondják. A többi miniszteri tárcákról különböző kombinációk vannak forgalomban. A legnagyobb valószínűség szerint tagjai lesznek az új kormánynak: Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, Mezössy Béla, Vázsonyi Vilmos, Windischgraetz Lajos herceg, Szurmay Sándor és Zichy Aladár gróf.

Mit tudnak Bécsben?

Bécsből telefonálja tudósítónk: A Neue Presse Oressé értesülése szerint a Ház elnöki állására Návay Lajost szeretnék megnyerni. A házelnökség betöltéséről szóló kombinációk azonban még koraiak mondhatók, mert az új miniszterelnök a jelen pillanatban nem is foglalkozik az elnöki állás betöltésével. Elsősorban a kormányt akarja megalakítani. Remélhető, hogy ez ma estére sikerülni fog. Ez esetben a miniszterelnök azonnal Bécsbe utazik és előterjeszti a királynak az új kormány névsorát.

Ezután fog megtörténni Eszterházy Móric gróf kinevezése és nyomban utána a kormány tagjainak kinevezése. Ha a királyi kéziratok megjelentek a hivatalos lapban, Eszterházy Móric gróf átveszi Tisza István gróftól a kormány vezetését és a miniszterek elfoglalják hivatalaikat. Ezt nyomban követni fogják az államtitkárok kinevezése, és a lehető legrövidebb időn belül az egész főispáni kar kieserése. A Tisza kormány valamennyi főispánja beadta lemondását. Új vezetőt kapnak tehát az összes törvényhatóságok. Lehetséges, hogy az ország első vármegyéjének, Pestvármegyének élére Károlyi László gróf fog kerülni.

Az új kormány négy, vagy öt új miniszterium felállítását tervezi. Így lesz külön közegészségügyi, külön közlekedési, külön népjóléti és külön átmeneti gazdálkodási miniszterium. Szó van róla, hogy az egyik új miniszterium vezetésére Földes Béla egyetemi tanárt, országgyűlési képviselőt kéri fel az új miniszterelnök. Bárczy István megmarad polgármesteri székében. De hír szerint változás készül a budapesti államrendőrség főkapitányi székében. Erdély rekonstrukciójának keresztül vitelére nem fognak külön miniszteriumot felállítani, hanem egy különálló szervezetet alakítanak, amelynek vezetője Erdély kormánybiztosa címet kapja. Eszterházy mindent elkövet, hogy erre a szerepre Bethlen István gróft nyerve meg. Az új kormány arra törekszik, hogy a pártok fiatalabb, energikusabb vezető tagjait megfelelő szerephez juttassa. Azok között, akiknek ilyen irányú közreműködésére számítanak van: Palugyay Móric, Ugron Gábor, Zlinszky István, Kállay Ubul, Botlik István, Szmeccsányi György, Beck Lajos. Az új miniszterelnök mellett Bárczy István dr. miniszteri osztálytanácsos lesz a személyi titkár, aki már az előmunkálatokban is szolgálatot teljesít.

A képviselőház összehívása.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Eszterházy Móric gróf új miniszterelnök a képviselőház összehívását június 20-ára tervezi. Lépéseket tett abban az irányban, hogy a katona képviselőket terminus nélkül szabadságolják. Már kapott is értesítést, hogy intézkedés történt a katona képviselők bizonyiatlan időre való szabadságolása tárgyában. Az új kormány bemutatkozása után az indemnitást fogja előterjeszteni. A választójogi reform dolgában azt tervezi, hogy egy nagy parlamenti bizottság kiküldését fogja javasolni a reform előmunkálatainak elvégzésére. Azt szeretnék, ha ebben a bizottságban részt vennének a Nemzeti Munkapárt tagjai is. Amennyiben a bizottság kiküldése elé nem fognak akadályok kerülni, az indemnitás letárgyalása után a képviselőházat elnapolják, de nem királyi kéziratral.

A miniszterelnök a szociálistáknál.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Eszterházy Móric gróf ma délután megjelent a szociáldemokrata-párt Konti-utcai házában, ahol a párt vezető tagjainál udvariassági látogatást tett. A szociálisták Konti-utcai házában most járt először miniszterelnök.

A szociálista pártot Eszterházy választójogi tervezete teljesen kielégíti. A vezérek kijelentették, hogy a tervezet az elképzelhető legjobb, amit egy polgári párt hozhat.

Nehézségek a választójog miatt.

Politikai körök szerint a választójog dolgában a blokk keretén belül számítottak megegyezésre a választójog titkossága tekintetében. Eszterházy első választójogi előterjesztése ugyanis nem tartalmazza a teljes titkosságot. Ebbe azonban a két függetlenségi párt, külö-

nösen a Károlyi párt, nem ment bele. Végre is győzött a demokratikus álláspont. Most már bizonyos, hogy a választójog általános, egyenlő és községenkénti titkos lesz.

Fővárosi tudósítónk értesülése szerint Hegedüs Lóránt dr. a magyar közgazdasági élet kitűnősége, a sepsiszentgyörgyi kerületnek a parlamentben évek óta képviselője, a képviselőház pénzügyi előadója visszavonul a politikai élettől és lemond mandátumáról. Hegedüs régi híve a legdemokratikusabb választójogi reformnak és miután ez a fölfogás a munkapárt álláspontjával nem egyeztethető össze, viszont Hegedüs egy ellenzéki párttal sem óhajt együttműködni és mert az áldatlan politikai harcok már ugyanis régen elkedvetlenítették, — most megragadja a kormányválság alkalmát és visszavonul. Választókerületétől nyílt levélben bucsuzik.

Pestvármegye ma délelőtt tartotta rendes közgyűlését Ráday Gedeon főispán elnöklésével. Az állandó választmány előterjesztésére a közgyűlés tiltakozott a radikális választójog ellen és kijelentette, hogy csakis a fokozatos jogki-terjesztésnek híva.

Megakadályozott angol támadások.

Berlin, június 11. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A Dünák szakaszában, Nieuportnál és Yperntől keletre, tegnap a tüzéségi tevékenység időnkint jelentékenyen erősödött. Este felé az ellenségnek a Varnantól nyugatra fekvő fazékgár ellen intézett támadásai megheiusultak. A Labasse csatorna két oldalán és a Scarpe déli partján, Festhubertnél, Loosnál és Monchynál készülő angol támadások véghezvi élet megsemmisítő tüzünkkel megakadályoztuk. A Labasse-bethune-i-ut mentén Vermellestől északkeletre és Hulluchnál visszavertük a felderítő ellenséges előretöréseket.

A német trónörökös hadcsoportja:

A Chemin des Dames-on, Cerny-től nyugatra, keletporosz és nyugatporosz ezredek rohamcsoportjai meglepetésszerűen többször betörték a franciák árkaiba, a megszálló őrséget, amennyiben még nem menekült, leterítették, a többi foglyul ejtették. Az itt megindult élénk tűz kiterjedt a szomszédos szakaszokra is, különben azonban csekély maradt.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Nincs újság.

Keleti haretér:

Helyzet változatlan.

Macedóniai haretér:

A Vardar két partján és a Doiran-tónál bolgár őrsök sikeres összeütkezéseket vívtak. — Ludendorff, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

AVI. HADIKOLCSON eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia

Tisza István gróf Makó diszpolgára.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Makóról telefonálja tudósítók: Makó város közgyűlése ma 94 szóval 35 szavazat ellen Tisza István gróf miniszterelnököt diszpolgárrá választotta.

A városnak örök büszkeségévé váló, nemes és erősen hazafias lélekre valló indítványt Tarnay Ivor vármegyei főjegyző nyújtotta be a képviselőtestülethez.

Városszerte őszinte meglepéssel találkozott az akció, — jelenti tudósítók — mely Tisza István gróf volt miniszterelnöknek Makó város diszpolgárává választását célozta.

Az indítvánnyal tegnap foglalkozott a közgyűlést előkészítő városi tanács és állandó választmány s mindkét fórum elfogadásra ajánlta az indítványt, melyet egész terjedelmében itt közlünk:

Tekintetes képviselőtestület!

Egy kiváló magyar államférfiúnak, hazája nagyságának élő igaz polgár érdemeinek akarunk tolmácsolója lenni. Oly férfiúnak, kinek igazi nagyságát a háborúnak rettenetes évei mutatták ki a magavalóságában s akinek őszinte hálával tarthat minden magyar ember. Sulyos, féltelmetesen nehéz viszonyok közt viselte a hatalom terhét anélkül, hogy összeroppant volna alatta. Elszenvedett pártoskodó gyűlölséget, félreértést, egyet tartott szem előtt: a haza ügyét, polgárainak javát.

Erdemei sokkal ismertebbek, semhogy külön kellene felsorolni őket, nagysága sokkal nyilvánvalóbb, semhogy indokolni kellene azt, elismerésünknek és hálaunknak azonban jelét óhajtjuk adni, rá nézve maradandó emléket, hirdetőjéül annak, hogy elfogultság nélkül hajlunk meg az igazi nagyság előtt s a valódi érdemet és kiváltságot nem vesszük tagadásba.

Makó város közönsége a múltban is ekkép járt el. Pártállásra való tekintet nélkül, az elfogultságot mellőzve, polgárai sorába iktatta azt, akit arra közvéleménye méltónak tartott.

Tisza István gróf volt m. kir. miniszterelnök méltó arra, hogy e nagy magyar város polgárai közé sorolja. Aki annyi hasznot tett hazájának, annyit táradt, annyit tett érte, megérdemli polgártársai halálját és elismerését.

Alólirottak indítványozzuk, hogy Makó város képviselőtestülete Tisza István gróf. Önagyméltóságát a f. hó 11-én tartandó rendes közgyűlésén diszpolgárává válassza meg.

A közgyűlésen egyetlen hang sem hallatszott, amely Tisza István gróf államférfiúi kvalitását, őszintesét, szentisztát, forró magyar hazafiságát kritikával merete volna illetni. Az a 34 szavazat, amelyet az indítvány ellen adtak le az ellenzék intranszigiens elemeinek felfogását tükrözik. Elenyésző kis csoport, még az ellenzéki táborban is, melynek igen sok számottevő tagja, felülemelkedve a pártkeretek szűk határán, szavazatával sietett elismerni az indítványban foglalt nagy igazságokat.

A diszpolgári oklevelet Makó város legelőkelőbb polgárainak küldöttsége fogja átadni Budapesten.

Makó szentisztá nagy magyar város, eme emlékezetes férfias és önértékes cselekedete bizonyossága a magyar politikai élet egészségének, amelyet nem befolyásolhatnak károsan sem a jelszavak, sem a múlt sikerek és sem a múlt

sikertelenségek. Felemelő az a tudat, hogy az a város, amelyről országsszerte azt hiszik, hogy Justh Gyula politikájának hódolt be, egy távozó nagy politikai ellenfél érdemei előtt is meghajtja az elismerés zászlaját és azzal buzdítja a további szilárd kitartásra, hogy nagy, minden pártpolitika felett szárnyaló erényei jutalmául diszpolgárává választja.

Osszezuzódott egy újabb olasz offenzíva is.

Budapest, június 11. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:
Változatlan.

Olasz harctér:

A hatodik olasz hadseregnek a Hét község fensikján és a Sugana völgyben egy idő óta várt támadása megkezdődött. Több napos gondos tüzéségi előkészítés után az ellenség tegnap az Asiago és a Brenta közötti arcvonalon hareba vetette gyalogságát. Asiagótól északnyugatra nagy áldozatokkal sikerült az olaszoknak árkaikba benyomulniok, **estére teljesen kivetették az ellenséget.** Különösen makacs viaskodás folyt a Casara-Zebionál, a Monte Forno területén, hol az olaszok rohama stajer csapatok vitézségén zuzódott össze. A Sugana völgyben ágyutüzünkben, illetőleg közelharban az **ellenség összes támadásai meghiusultak.** Repülők két olaszt repülőgépet lelőttek. Az Isonzó mentén nem volt különös esemény. **A vezérkar főnöke.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Wilson hadicéljai.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Washington. A Reuter-ügynökség jelenti: Wilson elnök az amerikai kormányhoz intézett közlésben többek között a következőket mondja: Amerikának a háború dolgában elfoglalt álláspontja oly világos, hogy féltre nem érhető. Amerika nem keres hasznot, nem igyekszik területét megnövelni, nem önző célokért küzd, hanem az összes népek felszabadításáért. Egy autokrata kormánnyal szemben mi a szabad önkormányzatért harcolunk. A jogszegést előbb jóvá kell tenni és megfelelő garanciákat alkotni, hogy ismét elkövethető ne legyen. **Semmitéle terület ne cseréljen gazdát. A kártalanítást csak annyiban szabad követelni, amennyiben az elkövetett nyilvánvaló jogtalanság megtérítéseképpen fogható fel.**

Hága. Wilson elnök huszonegy új tábornokot nevezett ki.

Genf. Ribot a legközelebbi időben titkos ülésre hívja össze a kamarát. A kormány jelentésében Viviani fog beszámolni a várható amerikai és angol segítségről. A nemzetgyűlés június 4-re ül össze.

Genf. Calais közelében levő lőszergyárban gyújtóanyag felrobbant. A lőszergyár egészen elpusztult.

Rotterdam. A Daily News a doveri és falklandi nagy német légi támadá-

sok kapcsán azt a kérdést veti föl, hogy a várható támadások miatt a kormány székhelyét Londonból helyezzék el.

Kihágási feljelentés Hamory László dr. ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az a bizottság, amely a közlelmezési hivatal megbízásából Hamory László dr. országgyűlési képviselő kúrtosi birtokán és aradi lakásán, valamint raktáraiban feltárást végezte, befejezte munkáját és mint a hivatalos adatokból kitűnik, Aradon is több olyan élelmi ésközellási cikket talált nagyobb mennyiségben, amely bejelentési kötelezettség alá esik, de se bejelentve, sem az illető központoknak felajánlva nem volt. Mint az Aradi Közlöny megírta, Aradon a rendőrhatalóság közbejöttével történt a feltárást és ezért a bizottság a kormányrendeletekben előirt további eljárást is itt tette tolyamatba. Az aradi rendőrség kihágási ügyosztályánál adta be Luv György dr. őtrendbeli feljelentését Hamory dr. ellen különböző élelmickek, szappan, bőr, fémek be nem jelentése, illetve elrejtése miatt, míg a talált tárgyakat lefoglalta, illetve elkobozta.

A kúrtosi uradalomban feltárt nagymennyiségű gabonaneműek felmérése már befejeződött és mint értesülünk körülbelül huszonnégy waggon az a mennyiség, amelyet Hamory dr. a közlelmezés elől a bizottság megállapítása és véleménye szerint elvont. Emiatt az aradi járási főszolgabíró indítja meg ellene az eljárást, amelynek első fázisa az, hogy miután megállapították, hogy a gazdaságnak mennyi élelmiszere van szüksége, az üzem további vezetéséhez és megállapították a feleslegesnek deklarált mennyiséget, megállapítják azt is, hogy milyen rendeletbe titkózó kihágásról van szó. Minthogy hivatalból üldözendő cselekmény elkövetése forog fenn, hivatalból történik a vádemelés. A törvényes eljárás lefolytatása céljából Dálnoki Nagy Lajos alispán utján a főszolgabíró a képviselőház mentelmi bizottságához fordul és kéri fogja a képviselő mentelmi jogának felfüggesztését. A bizottság a hozzá felterjesztett összes iratokat átvizsgálja és megállapítja, vajjon csakugyan fenforog-e a kihágási eselekmény és olyan-e, hogy a képviselő mentelmi jogának felfüggesztése indokolt-e vagy nem. A bizottság javaslata a képviselőház plénuma elé kerül, amely egyszerű szavazással dönti el, hogy helyt ad-e annak, vagy nem.

Nem maxímálják a bort.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A bor tudvalevően nyolcszor-tízszer annyiba kerül, mint a békében. Különösen növeli a bor kelendőségét, hogy sör alig kapható s így a kereslet mindenesetre meghaladja a kínálatot. A termelők és a közvetítők egyaránt kihasználják ezt a nekik kedvező állapotot, úgy hogy a borral való spekuláció meszeszerű hasznot hozott az érdekelteknek. Érthető, hogy már több ízben felmerült a bor ára maxímálásának a híre. Egyik fővárosi estilap munkatársa illetékes helyen kérdést tett ennek a most újabban ismét elterjedt hírnél a kapcsán az ügyről s azt a választ kapta, hogy maxímálásról szó sincs.

— Rövidebb időközökben — mondották — szokott felbukkani ez a híresztelés, amely azonban csak a spekuláció oljait szolgálja. Megfigyelésünk szerint minden ilyen híresztelés alkalmával husz-harminc koronával megnő a bor ára, ami nyilván onnan van, hogy a key

reskedelem a maximálástól a bor eltűnését várja. A törvénynek azokat a spekulánsokat kellene sújtania, akik ezeket a híreket terjesztik, egészen világos árdrágítási célzattal.

— Igaz, Németországban maximálták a bor árát, nálunk azonban erről most szó sem lehet és az illetékes körök nem is tervezik ezt az intézkedést. Nehéz volna a forgalomban lévő borokról megállapítani, hogy származásuk és minőségük szerint melyik skálába volnának illeszthetők. Annak a megállapítása is bajos volna, vajjon jogosan mennyivel drágítható most a bor, szemben a régi árakkal. A termelők azt mondják, hogy ma egy hold szőlő művelése többbe kerül, mint tíz hold szántóföldé. A rézgalic tizenöt-ször annyiba kerül, mint azelőtt és a munkásiány következtében a napszám rettentően nagy. Sőt a munkásiány okozza azt is, hogy a szőlők egy része egyáltalában meg sem művelhető: csupa olyan tényező, mely jogosan szökteti fel a bor árát a magasba.

— A maximálást, ha végrehajtani óhajtanák, csak szüret után lehetne végezni. Akkor még megállapítható a bortermés származása szerint úgy az ár, mint a minőség és ezen az alapon kiszámítható volna a jogos maximális ár.

Utolsó nap.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az ország nagy részéből megnyugtató hírek érkeznek, hogy a vágyvavárt eső megérkezett. Megnyitlak az ég csatornáit és felüdültek a szomszjas földek. Jó termést remélünk. Adja Isten, hogy úgy is legyen. De ez a reménység nem ok még arra, hogy várjunk csak a hadikölcsönjegyzéssel majd ha elvállik, milyen lesz a termés, akkor majd jegyzünk, egyelőre azonban csak várjunk az aratásig, eséplésig. Nem így van az. Ezt a kifogást nem lehet használni. Gazdaságnak, marhának, gabonának, az anyaföld minden adományának bőségesen jó ára volt. Keresett rajta mindenki, földanyáknak minden fia, l & ya: gazda, földművelő, kereskedő, iparos. Keresetek, akik itthon maradtak és félre is tehettek. Nem lehet kifogás arra, hogy majd, majd: ha jó lesz a termés és új pénz áll a házhoz, akkor majd jegyzünk a hadikölcsönre.

Az ellenség nem válogat az időben és minden halogatás nélkül, hol itt, hol ott, hol az egyik, majd a másik haretéren ront neki seregeinknek, — hol itt, hol ott kell katonáinknak támadni, harcolni, önfeláldozással, halálmegevetéssel, ezer nélkülözés és veszedelem között: egy percet sem halogathatják a harcokat. És mert ez így van: jusson eszünkbe, mit kell most tennünk nekünk, mindnyájunknak, akik itthon vagyunk, hogy itthon teljesítsük kötelességünket: mit kell tennünk, hogy a magunk munkájával, szervesen kapcsolódjunk abba az önvédelmi harcba, amelyet a nemzet létéért folytatunk, jusson eszünkbe, hogy legtöbb és halaszthatlan kötelességünk az, hogy most, azonnal: *jegyezzük a hadikölcsönt!*

Aradon a következő jegyzések történtek:

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai nap folyamán 780.700 koronát jegyeztek. Összes eddigi jegyzés 5.648.800 korona.

A Központi Takarékpénztárnál a mai jegyzés 30.750 korona. Ebből jegyzett: Aradváros gyámpénztára 10.900, N. N. 5000, Horváth László Sándor 3000, Bán Demeter 1000, Borbély Sándor 1000, egyéb jegyzés 9850 korona. Összes eddigi jegyzés 953.750 kor.

Az Ipar- és Népbanknál jegyeztek: Pártátor Zsófia Mondorlak 30.000, Herceg Hermann 500, Ozori Ilona 100, Ozori György 100, Arad város

gyámpénztára 11.400, egyéb jegyzés 4300 korona. Összes eddigi jegyzések: 1.081.900 korona.

Mindenki hallgat az orosz offenziváról

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bern. Pétervárról jelenti a Petit Journal: A katonai attasék Bruszlow frontjáról visszatértek a fővárosba. Az offenziváról hirtelen elhallgatott mindenki.

Berlin. Stockholmból jelentik: Az orosz válság ugylátszik elhatározó pontra jutott. Minden jel arra vall, hogy a forradalmi kormány végképpen elveszítette létalapját. Rövidesen kormányválság várható. E jelentések hangsúlyozzák, hogy Kerenski betegsége súlyosbodik.

London. A Reuter ügynökség jelenti: **A VII. orosz hadsereg ezredei fellázadtak. A lázadás vezetőit hadbíróság elé állítják.**

Berlin. A Kölnische Zeitung jelentése szerint a szociálisták sajtójukban folytatják a támadásokat Kerenszki ellen. Gorkij szócsöve Kerenszkit főlhívja, hogy mondjon le, mert pozíciója megrendült.

Bern. A Morningpost jelenti Pétervárról május 22-éről, hogy 11000 jól fölfegyverzett anarchista az utóbbi napokban fekete zászló alatt négyszer végigvonult a főutcákon. Kisebb lö-

völdözések kivételével zavargások nem fordultak elő. Komoly rendzavarásoktól csak pünkösdre, június 10-re tartanak. Sok pétervári gyár, — köztük a municiógyárak — zárva van. Péterváron az élelmiszerhiány egyre rosszabbá válik. Ezrével áll egész éjszaka az üzletek előtt a lakosság. A küszöbön álló házkutatások és a fosztogatások híre miatt nyomott hangulat uralkodik. Kiewet háromezer katona a frontra visszatértében teljesen kitosztotta. Utcái harcokra került a sor.

Rotterdam. Pétervárról érkező hírek szerint a válság kitört. A Lwow kabinetet tiszta szociálista miniszterium fogja felváltani.

Luganó. Pétervárról jelentik: A Corriere della Sera és a szociálista lapok növekvő bizalommal tárgyalják az orosz offenziva gondolatát és föltétlen hévvel állást foglalnak az entente államok szándéka ellen.

Genf. Pétervárról jelentik a francia lapok: A katonák és munkások tanácsa politikai okokból állást foglal Bruszilow ellen.

Ne legyenek

érettségi bankettek!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Elérkeztünk az évek ahhoz a napjához mikor sok-sok száz reményteljes ifju indul neki az Élet göröngyös útjának, hogy azon a saját munkájával, tudásával és testének verejtékével tudjon helyt állani. Beköszöntek a diáklelkeket izgalomban tartó érettségi vizsgálatok. Ma is úgy, mint régen fekete szalonba vágva, ott ültek a tanári ítélőszék előtt, hogy bizonyosságát adják a hasznosan, szorgalommal és becsülettel elvégzett évek sokféle tudományának. E pereben mindenki vágya volt, hogy átjusson az előtte emelkedő hatalmas kapun, az Élet kapuján, melyen túl egy új, egy szebb világ, a boldogulás, az érvényesülés vetíti elé csalóka délibábját.

De míg álmodozó lelkek ez álmoképeken keresett szunyadó nyugalmat, egyiknek-másiknak talán eszébe jutottak távol küzdő bajtársaik, kik, ha nem szakadt volna ránk e vérzivatarinak izzó förgetege, talán itt ülnének mellettük, hogy velük együtt induljanak leküzdésére a hosszú-hosszu utnak.

Es ki tudja, hogy a küzdő pajtások közül hány feledhetetlen jó barát pihen a nyugalmat adó földben, hány éli megrokkanya, nyomorékon a reá nézve már ugys kinzó életet és hány jön vissza újra, hogy megkezdje ott, ahol abba hagyta és újra elővegye a szürke iskolakönyveket, melyektől a haza szólította el őket.

Nagy, hatalmas, cigányzenés bankettek keretében tombolja ki magát az érettségizett diák. Mint a ketrecéből szabadult oroszlan, mely megittasulva a szabad levegőtől, úgy veti magát reá a tiltott eszelelményekre, a kávéházi, az éjjeli életre.

Az idén ne legyen bankett, ne huzassuk fölünkbe a cigány muzsikáját. Mikor minden

gyász, rom és szegénység, az érettségizett diákoknak sem kell banketten ünnepelni a szabadságot. Gondoljanak a pajtásokra, kik megrokkanya, féltabba, félkarral, szemük világával tizettek és adóztak a hazáért. Gondoljanak reájuk, akik valamikor velük együtt ültek az iskolák szűk padjaiban és minden iskola érettségiző ifjusága létesítsen egy alapítványt a banketre szánt összegből, melyet mindenkor bizonyos számú, az intezett kötelekbe tartozott s a háboruban megrokkant hős diák élvezhesse.

Nem hiszük, hogy felhívásunk a diákságnál ne találjon visszaugra s ha meghaligatásra talál, úgy számos szerencsétlen bajtársuk fogja áldani az alapítókat. A mai drága viszonyok között nem csekély összegről van szó, mely illetően felhasználva az eldorbéolás helyett humanus, pajtási és hazaszeretetet szolgál.

Gárdonyi Jenő.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Szélmamos szakaszvezető. Budapestről telefonálta tudósítók: A rendőrségnek tudomására jutott, hogy a honvédelmi minisztériumba beosztott Bernát Sándor szakaszvezető, sógora, Róth Sándor aradi ügynökkel egyetemben szélmamoságokat követ el. Bernát ugyanis a felmentési ügyosztályban dolgozott és ilyenmü beosztását arra használta fel, hogy Róth útján olyan embereket hajtott fel, akiknek felmentési ügye nincs elintézve és akiknek aktáihoz a minisztériumban könnyen hozzáférhetett Róth ajánlására Löwy Izrael nyiradi nagykereskedő is Bernáthoz fordult, aki mint dr. Bernát ügyvéd szerepelt és a Park-szállóban adott találkát a nagykereskedőnek. Bernát itt 5000 koronát kért és azt hangoztatta, hogy egy miniszteri tanácsos sógora van a honvédelmi minisztériumban, aki a felmentés ügyét sikeresen elintézheti. Löwy sokalta az összeget és végre 3000 koronában állapodtak meg. Amikor ezt az összeget a kereskedő át akarta nyújtani, abban a percben előléptek Nánássy és Benyovszky detektívek és az egész társaságot bevitték a főkapitányságra.

Uj parcellázó bank Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Igen érdekes és széles körökben figyelmet érdemiő tőkecsoportosulás megy végbe most Aradon. Arról van szó, hogy számos nagyobb földbirtok tulajdonosa és agrár körökben tekintélyes névvel bíró férfiak több millió korona alaptőkével olyan pénzügyintézet akarnak létesíteni Aradon, amely földbirtokok, ingatlanok megvételével és esetleg parcellázásával foglalkozik.

Az új vállalkozás teljesen szociális alapon indul meg, mert a célja, hogy nagyobb földtulajdonokat szerezzen meg és lehetőleg kisebb parcellákra osztva adja bérbe, vagy adja át örök áron azoknak, akik a háború következtében súlyos anyagi helyzetbe jutottak, vagy akik a háborúból hazajövet önmaguktól nem tudnának talpra állni. A mozgalom vezetői ugyanis azt konstatálták, hogy a háborúból hazatérő kis és törpebirtokosok között számosan lesznek olyanok, akik egy fillér nélkül maradnak, mert kis ingatlanukat képtelenek voltak a háború ideje alatt megmivelni hadbavonulásuk következtében, családjuk tagjai pedig oly csekély számmal vannak, hogy egyedül nem bírták ellátni a föld megmivelésével járó munkát. Ezek a kis- és törpebirtokosok képtelenek voltak földjüket vagy eladni, vagy paragon hevertetni. Ha áruba is bocsátották ingatlanukat, a befolyó összeg kamatából képtelenek magukat fentartani és képtelenek volnának a

mások birtokain dolgozni. Az új pénzügyintézet elő akarja segíteni, hogy ezek a mezőgazdasági foglalkozásuak ismét földhöz jussanak, nehogy vándorbotot vegyenek a kezükbe a zselér-sorba való lesüllyedés következtében.

Ertesülésünk szerint a rokonszenves altruista mozgalomnak *Károlyi Gyula* gróf és a *Vásárhelyi-család* két tagja áll az élén. Az új intézet igazgatóságát úgy fogják összeállítani, hogy abban helyet foglaljanak azok a férfiak, akik jelenleg egy-egy aradi pénzügyintézet igazgatóságában már bent ülnek, de akik intenzíven foglalkoznak mezőgazdasággal. Eme férfiak ugyanis kijelentették, hogy jelentékeny összeggel járulnak hozzá a szociális célt szolgáló eszme megvalósulásához. A pénzügyintézet alakulása néhány hét múlva megtörténik.

VAROS ES MEGYE.

A jéghiány megszüntetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny néhány nappal ezelőtt rámutatott arra, hogy a városi jéggyár nem tud elég jeget termelni és hogy a tanács a jég adagokat redukálni volt kénytelen. A műszaki bizottság ma délután 4 órakor *Lócs Rezső* h. polgármester elnöklésével ülést tartott. *Zádor Imre* gépüzemigazgató jelentette, hogy ammoniakhiány miatt a városi jéggyár jégtermelését redukálni kellett, viszont a jéglagyasztás és kereslet éppen most a legnagyobb, tehát a jéghiány

nyon valami módon segíteni kell. A gépüzemigazgató jelentése alapján a műszaki-bizottság elhatározta, hogy visszatér a *Grossmann-féle* jéggyár kibérlésének ügyére. A műszaki-bizottság, — mint az Aradi Közlöny akkor jelentette, — ez év február havában javasolta a tanácsnak és a közgyűlésnek a *Grossmann-féle* jéggyárnak évi 12000 korona bérösszegért való kibérlését. Akkor azonban úgy a tanács, mint a február havi közgyűlés ezt az előterjesztést a nagy tél és a jégbőség miatt elutasította.

Zádor Imre gépüzemigazgató elmondotta, hogy a *Grossmann-féle* jéggyárat, — ha a város kibérel, — körülbelül négy hét alatt lehet üzemképes állapotba helyezni. Ez azonban nem baj, mert július közepén még nagyobb lesz a kereslet jég iránt. A műszaki-bizottság e fölvilágosítás alapján ismét kiküldötte *Heinrich Gyula* főmérnököt és *Zádor Imre* gépüzemigazgatót, hogy *Grossmann dr.-ral* jéggyáranak bérbevételeért még a mai nap folyamán tárgyaljanak.

Megdrágul a középületek csatorna-adója.

A város jogügyi-bizottsága ma délután fél 5 órakor *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével ülést tartott a csatornázási szabályrendelet módosítása tárgyában. A jogügyi-bizottság a műszaki bizottság határozatát magáévé téve, előterjesztést tesz a holnaputáni közgyűlésnek a középületek csatornázási járulékának mérsékelte felemelése iránt.

Cseh alelnök az osztrák parlamentben. Bécsből jelentik: *Szerdán* választja az osztrák képviselőház az új házszabályok szerint nyolcadik alelnökét. Az állásra *Tuzár* cseh szociáldemokrata képviselő van kiszemelve.

Háromszázezer korona

egy csókért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A legdrágább csók, amelyet a történelem fel tud jegyezni, bizonyára az, amelyet a szépségéről híres *Maud Love* londoni operaénekesnő a legutóbbi napok egyikén a *Saint Albans hercegi korona örökösének* adott. Azokban a körökben, ahol a háború eme végzetesen súlyos napjaiban az ilyen szenzációk iránt megmaradt az érzék, sokat beszélnek ennek a csóknak a történetéről és érdemes is róla beszélni, mert valóban rendkívül elmés, finom és nagyuri gesztus volt az, amely az igazán fiatal herceget London egyik legszebb leányának csókjához juttatta. Nem valami léha, fiatal főurak által rendezett mulatságon kapta ezt a történelmi nevezetességű csókot, nem rabolta erőszakosan, de hogy, hogy jutott hozzá, annak a történetét érdemes meghallgatni.

A londoni *Albert* hallban, a világ legelőkelőbb társasága gyűlt egybe az elmúlt hét csütörtökjén. Nevekben évezredek, vagyionokban pedig milliárdok képviselői sűrűtek-torogtak az angol fővárosnak legelőkelőbb és legdiszesebb termében, amelynek a freskói is milliókat érnek. A harctéren megsebesült francia katonák javára rendezett a király protektorátusa alatt a legelőkelőbb angol főúri társaság jótékony célú napokat, ugynevezett *Fancy fair-t*, a mely ősi angol szokás szerint bazárral s természetesen az elmaradhatlan árveréssel volt egybekötve. A legelőkelőbb tárgy ára 100 font volt, de megis érte, mert a kalapács alá kerülő kincseket a királyi család, az angol főnemesség és Londongazdag polgársága adta össze.

Három napra volt tervezve ez a szép mulatság s az első nap is rendkívül fényes sikerrel járt, mert 80.000 font sterling volt a bevétel.

A rendező bizottság egyik fiatal főúri tagjának az az ötlete támadt, hogy az ünnepélyen megjelent *Maud Love*, ünnepelt „*Professional Beauty*”-nek, a királyi opera koloratur-énekesnőjének csókját kellene elárverelni a legtöbbet ígérőnek. A művésznő, ki maga is igen előkelő polgári családból származik, nem idegenkedett a gondolattól, csak azt kötötte ki, hogy a csók átverésből betolyó jövedelem egy a harctéren megvakult francia katonának jusson teljes összegében. A jelen volt francia nagykövet vállalkozott arra, hogy a gyönyörű leány eme kívánságát tolmácsolni fogja a francia hadigondozó bizottság elnökénél s miután egy óra múlva szikratávírón megérkezett a válasz, hogy a feltételt Párisban elfogadták, kihirdették a jelen volt előkelő közönség előtt, hogy szenzációs eseményre készülhet.

Nagy tetszéssel találkozott az ötlet és az árverés feltételének megállapítására azonnal kineveztek egy bizottságot, amely rövid tanácskozás után megállapította, hogy a legtöbbet ígérőnek joga lesz a művésznőt a nyitott színpadon megcsókolni, de ha az ígért összegnek a kétszeresét fizeti le, akkor jogot váltott ahhoz, hogy az ünnepelt szépségtől egy csókot kérhessen.

A csókárverés rendkívül érdekes és élénk aktus volt és noha 1000 font volt a kikiáltási ár, igen sokan vettek részt abban, de legvégül is *Hutchinson* bankár és *Saint Albans* herceg maradtak az egyedüli árverelők. A bankár 11000 fontot ígért a két csókért, de a herceg 1000 fonttal megtette ezt az óriási

összeget és így 12000 font ellenében ő maradt a boldog győztes. Óriási taps és óváció honorálta a rendkívüli előkelő és általánosan ismert urnak ezt a bátor vállalkozását, annál inkább, mert a londoni előkelő társaság tudta, hogy a herceg rendkívül szigorú erkölcsű ur és családapa. Sír csend támadt az óriási teremben, mikor a herceg a színpadon őt váró gyönyörű nő felé közeledett, hogy adja és átvegye a világ legdrágább csókjait és tiszteletteljesen nyitottak utat neki. Azonban a szenzáció nem ezzel érte el tetőpontját. A herceg ugyanis nem egyedül ment fel a színpadhoz vezető lépcsőkhöz, hanem kézen vezette kilenc éves fiacskáját és vele együtt lépett oda az izgalomtól és nem mindennapi jelenet szokatlan hatása alatt valósággal tüzből égő művésznő elé. A herceg és a fia rendkívül elegánsan meghajtották magukat, bemutatkoztak *Maud Lovénak* és a herceg az egész teremben hallható érces hangon így szólott:

— Művésznő boldog vagyok, hogy hódolatom kifejezhetem az ön szépségének és művészetének és hogy igaz érzéseimnek bizonyítékát nyújtsam, engedje meg, hogy a legitalább *Albans* herceg adja és kapja Anglia legszebb leányától a szüzi csókot.

Ezzel felemelte fiacskáját karjára, aki bátran átfogta a művésznő nyakát és hatalmas csókot cuppantott az ajkára, majd pedig a művésznő valóságos csóközönnel árasztotta el a kis herceg rózsás arcocskáit. Leírhatatlan hatása volt ennek a gyönyörű jelenetnek, amelynek lecsillapultával a herceg belenyúlt zsebébe, kivette a csekkönyvét és egy 12000 fontból kikiáltott csekklapot nyújtott át az ünnepélyt rendező bizottság elnökének.

WEKERLE A BÖRZÉN.

— Fővárosi tudósítónktól. —

(Wekerle.)

A héten az emberek nagyon meleg szeretettel járkáltak a börzén Fleissig Sándor, a Magyar Bank kitűnő igazgatója körül.

— Hogy hasonlít Wekerlére! — mondták — és elmerengve szemlélték a jeles bankdirektor hatalmas, Wekerléhez tényleg fölöttébb hasonlatos alakját...

Mert ezen a héten a szivekben Wekerle Sándor lakozott. Amikor a Magyar Hitel kezdett emelkedni, a börzeánerek összenéztek és halkán azt sugták egymásnak: Wekerle. — Amikor a hadikölcsönre nagyobb megbízások érkeztek, öreg Augurok mosolyogtak és szájról-szájra ment: Wekerle. Az öreg, fehérhaju Mauthner Adolf — egy becsületben megöszült, öreg tőzsdetügynök, aki a legvadabb szeleket látta már fujdogálni a pesti tőzsdén — egy délelőtt otthagya a Fabank-csomót, ahol olyan szép napokat élt át mostanában és hangosan, hogy a tőzsdetitkár is hallja a dobogón, azt mondta:

— Wekerle kommt, ich geh' zu Magyar Hitel...

Es átment abba a csomóba, ahol a Magyar Aklános Hitelbank árfolyamát — Wekerlére — a bizakodók és reménykedők föl vitték 1000 koronára.

Általában minden Wekerlére ment. Még azt is Wekerlére fogták, hogy a hajózási papírok lefelé mentek. Majd jön Wekerle és rendet csinál. — Az tudja csak, hogy mi kell ide!

Öreg emberek, akik még a polgári házasság idején a kocsiját húzták a régi Sándor utcában, megfiatalodtak arra a hírre, hogy Wekerle lesz a miniszterelnök és Wekerle lesz a pénzügyminiszter. Az emberért rajongtak és a tinánczesenit várták. A zavaros és megbomlott háborús közgazdaság vizein egy világító tornyot láttak feltűnni és loholva eveztek eléje. Egy embert vártak a tőzsdén, aki rendbehozza azt, ami elpusztult és tönkrement és aki elvezet majd a lerongyolódás és gazdasági káosz rettenetes útjairól. A bizalmukat, a reménykedésüket, a szeretetüket küldték a dános öreg gazdának a tőzsdéről az emberek és magasra húzták föl a kurzusok lobogóját.

Ma már tudjuk, hogy a lobogó hiába lengett.

(Időjósok.)

Amikor a gabonatőzsdén teljesen megszűnt az üzlet és a gabonatőzsdéi emberek kenyér nélkül maradtak, a tőzsdetanács a gabonatőzsdések egy részének megengedte, hogy működésüket az értékpapirtőzsdén folytassák. Így lett értékpapirkereskedő abból, aki azelőtt csak a gabonával törődött. Nem jó szívvél és kevés örömmel jöttek át ide ezek az emberek, mert úgy érezték, hogy most olyan üzlethez fognak, amelynek a jóistenrel nincsen direkt kapcsolata. A gabonatőzsdén nézték az eget és ha esőt adott az Uristen, az mást jelentett az üzlet szempontjából, mint amikor szárazságot küldött a földre. Majdnem az egész üzlet erre volt építve; az ember legalább tudta, hogy hányadán van.

De itt? Ki néz az égre, amikor 100 koronáért többet ígér az Atlantikáért? Ki törődik azzal, hogy esik-e vagy szárazság van, amikor egy szerény kötésért úgy mellbevágják egymást a dühös ügynökök, hogy zárlat után vért kopnak? Hiszen ha az értéktőzsdén is az égre néznének, olyan meuc-tekeleket látnának ott, hogy abbahagynák talán bűnös játékaikat. De nem néznek.

Hanem a gabonatőzsdéről jött emberek csak nem tudták régi szokásukat elhagyni. Folyton az eget nézték. Ha esőre állt, vettek Agrárbankot, mert annak birtokai vannak és annak jó az eső. Ha szárazság volt, vettek valami vegyszert papírt, mert az talán üdítoszereket fog készíteni a szárazság ellen. Adtak és vettek, de folyton az eget nézték. Nem tudtak letenni erről a szokásukról.

Ha megnyílik megint a gabona-tőzsdé és átmehetnek majd a másik terembe, ezek legalább nyugodt lélekkel mondhatják, hogy ők kitartottak az Uristen mellett; az ő jeleire adtak és vettek. És a jutalom biztosan nem fog elmaradni.

A kurzusjegyző-titkár dobogója úgy áll a tőzsdeterem fölött, mint magányos sziget az óceánban. A hullámok körülesapkodják, de a sziget csak áll rendületlenül. Tíz percenként leszáll a Scherz, mint Neptun a tenger alá és és fölbukkan a másik titkár, Mezei ur, mert azt a gyomroszást, kiabálást, diktálást és befolyásolást, amit egy kurzusjegyző-titkárral véghezvisznek, azt a legöregebb titkár se bírja tíz percnél tovább.

(„A Weinberger-Schwartz.”)

Ez alatt a dobogó alatt áll mostanában a hajózási papírok csoportja. Van ez a csoport olyan szilárd, mint a választójogi blokk. Ebben a csoportban egy Schwartz nevű ember a dirigens. Valami cégösszetételből a „Weinberger-Schwartznak” hívják ezt az embert és nincs is rajta semmi egyéb nevezetes följegyezni való. De amióta az emberek megőrültek és a pénzüket direkt csak hajózási papírokon akarják elveszíteni, azóta fontos ember lett a Weinberger-Schwartz. Negyed tizenkettő előtt öt perccel, amikor már a csöngettyűvel kezében vár a titkár, szilárdan áll összeragasztva a hajózási csoport és áhítatos szemmel csügg Weinberger-Schwartz nem éppen csodaszép ajakán.

Mit rejteget ez az ajak? — ezért a kérdésért remegnek körülötte az emberek. Mert a „Weinberger-Schwartz” játszik legtöbb hajózási papírral. Ha ő ad, akkor a többiek is adnak, ha ő vesz, akkor vesznek. Nyereség vagy veszteség: az most tőle függött napokon keresztül és minden azon fordult meg, hogy adni nyitja-e ki ajakát a Weinberger-Schwartz, vagy venni óhajt véle.

Furesa világ ez. Még verseket fognak írni a Weinberger-Schwartzhoz, a hallgató és azóra nyúló ajakához...

IRODALOM ES MŰVESZET.

* Jótékonycélu színelőadás. Aradmegyei tanítószághoz haddi alapítványa javára Sikkón 1917. évi május 20-án, 24-én, 27-én és június 4-én az állami iskola tanítótestülete a tanulókkal működvelői színelőadást rendezett. Színpadra került Benedek Eleknek gyönyörű népmeséje „Többszines Királyfi.” Az előadást úgy a helyi, mint a környékbeli közönség élénk érdeklődéssel kísérte. Az iskolának e jótékonycélu működése erkölcsileg és anyagilag is fényesen sikerült. Befolyt 1125 korona, ebből a tiszta jövedelem 753 korona 9 fillér volt, mely összeget Aradvármegye kir. tanfelügyelőségéhez be- küldték. Felülfizettek: 100 koronát: Codrean Miklós gör. kel. lelkész. 26 koronát: Bosányi Iván dr. (Budapest). 20 koronát: Kehrer Károly (Arad) és Jakabffy Gyula (Elek). 10 koronát: Bosányi Daisy (Tábori posta 411.) Horváth Béla dr. (Arad), Popovics nővérek, Re-

menyik Kálmán (Alsósímánd) és Szathmáry Gyula (Budapest). 8 koronát: Benzur Jenő (Elek), Horváth Gyula, Ispravnic György, Jung Péter (Ottlaka), Madár T. (Budapest), Szkalák Károly és Zachariás Arpádné. 6 koronát: Frankó György dr. (Ottlaka), Magyar Vilmosné (Elek), Montia Coriolan és Révész László (Ottlaka). 5 koronát: Kovács István és Révész Lászlóné. 4 koronát: Katona Mihályné, Czeizler Hermann, Frei Ignác, Klein Salamon, Auer Jánosné, Jercan Jánosné, Hanzus Ilona, Frank Ferenc, Klebovits Sándorné és Ráskó László. 3 koronát: Kocsis József, Polis Bujor, Dén Mihály és Belle János. 2 koronát: Kocsis Vazul, Popovics János, Weiszberger Adolfné, Mornaila Józsefné, Tulkán Jánosné, Oláh Mihály, Popovics Kornél, N. N. és X. Y. 1 koronát: Baltó György, Guttman Adolf, Balog András, Nyíri Pál és Kerekes Vazul.

* Két katona egy ágyban. Ez a sokat ígérő címe Harsanyi Zsolt pompás kabarétréfájának, mely Ötvös Adorján sikerült zenéjével most jelent meg a Százszekrény Zeneje 12-ik számában. Kétféle szenzációt fog kelteni a zenekedvelők körében, hogy a kitűnő kottafolyóirat ezúttal minden számában egy-egy klasszikus operariát fog közölni magyar szöveggel és külön kiemelt énekhanggal. Eddig ugyanis ezek az ariák magyar szöveggel egyáltalában nem jelentek meg. A mostani szám Halévy örök-szépségű Zsuzsóné-jéből Eleázár ariáját közli Kun László nagyszerű átírásában. Még egy pompás amerikai keringő és Kovács Károlynak egy kedves népdala van a gyönyörű kiállítású tűzetben. Kiadóhivatal V. Kálmán-utca 22. Előfizetés 6 száma 4 korona. Előfizetéseket elfogadnak a helybeli könyvkereskedők is.

* Közbejött akadályok miatt, a Központi szállodai orfeum-társulat szombat, június hó 16-án kezdi meg előadásait.

Két kiló lisztet kap a városi lakosság.

— Saját tudósítónk telonjelentése. —

A kormányváltozás miatt a nemrég elkészült, de még ki nem adott rendeleteknek egész sorozata hever elintézetlenül. Ezek között kétségtelenül legfontosabb az új termés felhasználásáról szóló intézkedés, amely még szintén nem kerülhetett kivitelre. Kúthy Lajos báró az Országos Közélelmezési Hivatának jelenlegi vezetője, aki egyébként a kormányhoz előterjesztést intézett, hogy az új termésről szóló kormányrendeletet mielőbb tegye közzé, — ma egy újságírónak ebben az ügyben a következőket mondotta:

— A Haditermény részvénytársaság még a cseplésnél lefoglalja az egész termést. A lefoglalt mennyiséggel a tulajdonosok többé nem rendelkezhetnek szabadon. A lefoglalás alól csupán a tulajdonosnak házi és gazdasági szükséglete címén megállapított mennyiség mentés. A lefoglalt gabonamennyiség azok megélhetését biztosítja, akik saját magukat nem tudják ellátni. A lefoglalásról végleges döntés, azonban a közlelmezési hivatal előterjesztése, — nem a legjobb termést véve alapul, — a mezőgazdasági munkások számára fejenként és havonként körülbelül 15 kilogrammot, ipari munkások számára 10 kilogrammot, a városi lakosság számára fejenként és havonként 7 kilogramm lisztet állapít meg. Az árak még nincsenek megállapítva, a döntés csak a termésnek hozzávetőleges ismerete után fog megtörténni.

Ugyvédi gyakorlattól felfüggesztett képviselő

A Kuria ítélete Jármy István dr. fegyelmi ügyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A magyar királyi Kuria ügyvédi tanácsa, Vavrik Béla, a Kuria másodelnöke elnöklésével tartott ülésében, Szmik Lajos dr. udvari tanácsos, budapesti ügyvéd előadásában tárgyalta Jármy István dr. budapesti ügyvéd és országgyűlési képviselőnek fegyelmi ügyét és öt három hónapra felfüggesztette az ügyvédi gyakorlattól és 800 korona költségben elmarasztalta, illetve a budapesti ügyvédi kamara fegyelmi választmányának ugyanígy hangzott első tóku ítéletét helybenhagyta. Az ítélet jogerős. A Kuria ügyvédi tanácsában részben kuriai bírák, részben budapesti ügyvédek hoztak ítéletet.

Jármy két ügyvel terhelt állott a Kuria fegyelmi bírósága előtt, amely, hogy Jármynek a védekezését könnyebbé tegye, a két ügyet egyesítette és egységesen tárgyalta. Az egyik ügy Gyulay István dr. földbirtokos és volt jószágkormányzója, Lukácsy Lajos aradi ügyvéd ügye, a másik pedig gróf Batthyány Zsigmond esendlaki földbirtokos ügye. Mindkettő — évekre nyulik vissza.

A Lukácsy-Gyulay-ügy.

Lukácsy Lajos aradi ügyvéd husz év óta kezeli Gyulay István gróf magyarországi és olaszországi földbirtokait. Természetes, hogy az a konzorcium, amely körülbelül 9 évvel ezelőtt meg akarta vásárolni Gyulay gróf nagyhalmágyi birtokát, hozzá fordult. A konzorcium három emberből állott: Jármy István és Baross János képviselők és Gyurkovics Gyula ügyvédek akarták megvenni a nagyhalmágyi birtokot, hogy parcellázzák. A konzorcium, amelynek nevében Gyurkovics érintkezett Lukácsyval, az ügyvédnek 100.000 korona províziót ígért, ha az üzletet létrehozza. Lukácsy azonban a gróf érdekeit képviselte és mivel úgy látta, hogy a konzorcium ajánlata nem elfogadható, azt ajánlotta a grófnak, hogy utasítsa el a konzorciumot és a nagyhalmágyi birtokot adja el Máté Lászlónak, a birtok régi bérletjének, aki politikai ellenfele volt Jármy Istvánnak.

Jármy erről tudomást szerzett és — mint a tárgyaláson kitűnt — felkereste Amstettenben Gyulay grófot; bepanaszolta előtte jószágkormányzóját, Lukácsyt, elmondta, hogy Lukácsy hűtlenül kezeli a gróf birtokait és ennek bizonyítékául felhozta, hogy az ügyvéd Baross Jánostól a nagyhalmágyi birtokvételre províziót fogadott el; Jármy egy sürgönyt és több adatot mutatott fel, hogy Lukácsyt Gyulay gróf előtt befeketítse — és addig beszélt Gyulay grófnak a maga összeköttetésairől, addig mondta, hogy grófi családokkal jó barátságban van és családi leszármazásával is méltóbb arra, hogy Gyulay gróf jószágkormányzója legyen, mint Lukácsy, — hogy Gyulay gróf tényleg elbocsájtotta husz éven át hűséges jószágkormányzóját, Lukácsy Lajost és helyébe Jármy Istvánt alkalmazta.

Jármy anyagilag is kedvezőbb ajánlatot tett Gyulay grófnak: a jószágkormányzói tiszttség ellátásért 2000 koronával kevesebb tiszteletdíjat kért, mint amennyit Lukácsy kapott és ezenkívül csak azt kérte, hogy Lukácsytól behajtandó hátralékos pénzekből 30 százalékot kapjon meg.

Új megbízásával Jármy István megjelent Lukácsy aradi irodájában, olyankor, a mikor az ügyvéd Gyulay gróf olaszországi birtokain

időzött. Mikor Lukácsy megérkezett Aradra, Jármy kijelentette előtte, hogy el van csapva és felszólította, hogy a hátralékos összegekkel számoljon el. Lukácsy erre a végleges elszámolásra nem volt elkészülve és néhány heti haladékot kért. Jármy, az új jószágkormányzó, ezt a haladékot nem adta meg, hanem az aradi ügyészségnél sikkasztás és hűtlen kezelés címen eljárást indított Lukácsy ellen. Lukácsy, hogy a megszegyentő bünvádi eljárástól szabaduljon, felajánlott egy 450.000 koronás takarékpénztári könyvet és 50.000 korona készpénzt, az ügy megvizsgálására pedig választott bíróságot ajánlott fel.

A választott bíróság döntése.

Ebbe a megoldásba Jármy is beleegyezett: a bünvádi feljelentést visszavonta és a választott bíróság 1910. decemberében össze is ült: elnöke volt Bieber Gyula táblabíró, ma Máv. igazgató, egyik tagja Botos Gyula, ma közgazdász, másik három tagja pedig három ügyvéd, közöttük Czizmadia Endre volt képviselő.

A választott bíróság ítélete szerint Lukácsy még 15.000 korona megtérítést fizetett és a két fél, Lukácsy és Jármy augusztus 23-án megegyezést kötött, amelyben kijelentették, hogy egymással szemben semmi igényük nincs és becsületszóval is kötelezték magukat arra, hogy semmit a nyilvánossággal nem közölnek és egymás ellen megtorlással nem fognak élni. Ezt a megegyezést augusztus 25-én megújították, ám ebben a második egyezségben a becsületszóról szóló klauzula nincsen benne. (Hogy milyen nagy ügy volt ez, annak jellemzésére csupán azt hozzuk fel, hogy a választott bíróság öt tagja költségmegtérítés címen 80.000 koronát kívánt, a mit a peres felek vonakodtak megfizetni. A nagyváradi tábla azután a választott bíróság tagjainak jelentékenyen kisebb összeget ítélte meg.)

Tizenegy feljelentés.

Az ügy ekképpen el lett volna intézve, ha Lukácsynak egész élete munkája nem lett volna tönkretéve: az ügyvéd, elbocsájtva a Gyulay gróf-féle jószágkormányzói stallumból, meghurcolva és botrányok középpontjában, üldözni kezdte Jármyt és tizenegy feljelentést adott be ellene, részben a bíróságnál, részben az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságánál. Egyik ilyen beadványának volt az anyaga az, hogy Jármy az ellene felhasznált sürgönyt és adatokat egy Grosz nevű öreg ügyvédsegéddel lopatta el a Lukácsy-féle irodából.

De panaszt adott be Jármy ellen új gazdája, Gyulay István gróf is, akit Jármy mindenféle birtokvásárlásba és üzletbe akart belevinni. Mindössze rövid másfél évig volt Jármy István a Gyulay gróf jószágkormányzója: másfél év múlva Gyulay gróf feljelentette jószágkormányzóját a rendőrségnél sikkasztás és hűtlen kezelés miatt, az eljárást azonban ott később megszüntették vele szemben.

Batthyány Zsigmond gróf birtokvásárlása.

A másik ügy, a melyért Jármy István a Kuria fegyelmi bírósága előtt felelni tartozott: Batthyány Zsigmond esendlaki földbirtokos birtokvásárlási ügye. Batthyány Zsigmond gróf 1908-ban ugyanis megbizta Jármy Istvánt, hogy szerezzen neki opciót egy birtokra, amely a kisvárdai takarékpénztár tulajdona volt és a mely a takarékpénztár könyvelője, Boschán Vilmos nevében állott. A birtokvásárlás három milliós üzlet volt; Batthyány gróf két száze-

lékot ígért Jármynek, továbbá Tótisz Adolf azóta meghalt ingatlan-ügynöknek és Baross János dr. képviselőnek, aki szintén szerepelt az ügyben.

Jármy tárgyalta az opció iránt és 1910. május 25-én lekötötte magát a másik félnek, hogy nyolc napon belül bejelenti vételi szándékát. Jármy, miután lekötötte magát, utasítást kért gróf Batthyány Zsigmondtól, a ki megbizta, hogy folytassa a tárgyalásokat a megbeszélten alapon. Jármy azonban az utasítás ellenére megcsinálta az adás-vételi szerződést, három millióért megvásárolta a birtokot és expressz levélben értesítette Batthyány Zsigmond grófot, hogy az alkut megkötötte. A gróf azonban ezt az árat nem akarta megadni a birtokért és értesítette Jármyt, hogy ilyen körülmények között nem megy bele az üzletbe, tehát stornirozza azt.

Jármy készen nyilatkozott arra, hogy az üzletet ismét megsemmisíti, de ahelyett hogy lépéseket tett volna a szerződés felbontására, levelet írt az eladónak, a melyben arra buzdítja, hogy csak ragaszkodjék a szerződés feltételeihez és ne engedje a szerződést felbontani. Hasonló tartalmu levelet írt az eladónak, Baross János is, aki szintén azt írta az eladónak, hogy csak tartson ki, csak ragaszkodjék a szerződés érvényességéhez.

Mikor azután Batthyány Zsigmond még sem akarta megtartani a birtokot és mégis csak stornirozta az üzletet, Tótisz Adolf ingatlan-ügynök a vételár két százalékáért, 60.000 koronáért beperelte Batthyány Zsigmond grófot.

Ügyvédből tanu.

A gróf most ismét Jármy Istvánhoz fordult és megbizta, hogy vállalja az ügy képviselését. Jármy a törvényszék előtt mint gróf Batthyány Zsigmond ügyvédje jelent meg és fele nevében tagadta, hogy az ellenfélnek, Tótisz Adolf ügyvédnek provízió jár. Mikor azonban az ellenfél Jármyra mint tanura, mint az ügyben szereplőre hivatkozott, a bíróság elrendelte Jármynek most már tanuképp leendő kihallgatását és akkor Jármy eskü alatt, mint tanu kénytelen volt épen az ellenkezőjét vallani annak, amit előbb mint gróf Batthyány Zsigmond ügyvédje mondott. Kiderült, hogy Jármy a gróf nevében perfekt ügyletet kötött és ezen az alapon a törvényszék 60.000 korona provízióban és körülbelül 10.000 korona költségben elmarasztalta a grófot. Az ítéletet a Tábla is jóváhagyta, a Kuria azonban megváltoztatta és Tótisz Adolfot igényével elutasította.

Batthyány Zsigmond gróf azonban nem hagyta ennyiben a dolgot: megszerezte azt a két levelet, a melyet Jármy István és Baross János a birtok tulajdonosának írtak és a melyekben arra buzdították, hogy csak tartson ki és ne engedje a szerződést felbontani. A gróf ezen az alapon tette meg a feljelentést Jármy István ellen a budapesti ügyvédi kamara fegyelmi bírósága előtt.

A fegyelmi bíróság tárgyalásai.

A fegyelmi bíróság három ülésén egymást érték a drámai jelenetek; Jármy kihallgatása, Gyulay István gróf tanuvallomása, a melyekből a fentebb előadottak tisztázódtak és a melyek alapján a fenti tényállásokat közöljük, legvégül pedig Baross János vallomása volt a nevezetes tárgyalásnak legmegkapóbb momentum. Baross János vallomásaiban a tényekről nem volt szó, hanem az ellentmondó tény volt, hogy Székely Imre dr., ki a vádat képviselte, kénytelen volt azt indítványozni, hogy Baross ne eskessék meg vallomására; a törvényes akadály hiányában azonban ezt az indítványt az elnök nem fo-

gadhatta el és csak Barossra vonatkozó megjegyzés kíséretében rendelte el Baross megeskötését.

A tárgyalást két ízben el kellett halasztani, mert Batthyány Zsigmond grófot is megidézték, a ki csak a harmadik tárgyaláson jelent meg és vallomásával eldöntötte a per sorsát.

A fegyelmi bíróság Jármyt három hónapra függesztette fel az ügyvédi gyakorlatától és az ítélet meghozatalában enyhítő körülménynek vette, hogy Jármy aránylag még fiatal ügyvéd és hogy még nem volt büntetve.

Jármy dr. az ügyvédi kamara fegyelmi választmányának ítélete ellen felebbezett és így került az ügy a Kuria elé, melynek ügyvédi tanácsa most hozzájárult az első fórum ítéletéhez.

Negyszáz vak katona van az országban.

Látogatás a vak katonák intézetében. — Mit fizettek ki eddig a társadalom adományából?

Fővárosi tudósítónktól.

Az Ida-utcában már árnyat adó lombos fák, zöld bokrok és a nyári kertek friss illata fogadja az elgyötört pesti halandót. Itt élnek azok, akik legtöbbet veszítették a szörnyű világtusában, akik számára gyöngé minden vigasztaló és bátorító szó, kevés az élet minden kincse, mit eléjük rakhatnánk: a mind a két szemükre megvakult katonák.

Ahogy az utcán befordulunk, vak hadnagy jön ki a kapun és botjával tapogatózva lassan lépked előre a fal mellett. A kertés udvaron, a padokon, a pázsitos földön világtalan katonák ülnek és heverésznek. Fekete pápaszem mind egyik szemén. A Vakok Országos Intézetével szomszédos a Vak Katonák Otthona, mely eredetileg a világtalan gyermekek ovodájának épült. Rövidre a háboru után azután az összes épületeket a vak katonák befogadására rendezték be. Külön szárnyépületben helyezték el a hat vak tisztet. Két főhadnagy, egy főhadnagy hadbíró, két hadnagy és egy segédorvos foglalja el a tiszt szobákat. Többen, köztük a legmagasabbrangú tiszt, aki a háboru során megvakult, egy őrnagy, már elhagyták az intézetet s újból elhelyezkedtek az életben. Egy tartalékos hadnagy, ki polgári életben ügyvéd volt, világtalanul is újra folytatja hivatását Kaposvárott. A főhadnagy-hadbíró is ügyvédnek készül és az új büntető törvényeket egy felolvasó vési emlékezetébe. Ezt a hadbíró legutóbb a Buzás-tárgyalásra is elkísérték, ahol nagy érdeklődéssel figyelte a tárgyalás menetét. A vak hadnagyok közül egyik gyógypedagógus lesz, hasonló sorsú társait fogja oktatni, a másik pedig református lelkésznek készül.

Az intézetben most összesen százhatvanhét vak katona van elhelyezve, míg kétszázhetvenhét már teljesen kiképezve újra a társadalom hasznos tagja. Az itt működő gyógypedagógusok: Lengyel Gyula és Iván József, nehéz, sok szeretetet és türelmet kívánó munkát végeznek. Visszaadják a háboru legszerencsétlenebbjeinek az önbizalmat és az életben való boldogulás hitét.

— A legnehezebbek az első hetek — mondja Lengyel tanár — amikor még egészen az apátia és a kétségbeesés uralkodik a vak katonák lelkén. Semmivel sem törődnek, csak ülnek naphosszat, maguk elé meredve és tépelődnek. Az a tudat hatja át őket, hogy ők mindent elveszítettek, ami az életben érték lehet számukra. Nem akarnak dolgozni s csak

hosszu nehéz fölvilágosítás után lehet meggyőzni arról őket, hogy vigasztalást és életcélét találhatnak a munkában.

Az intézetbe havonta tizenöt-tizenhat vak katona érkezik. Az újonnan érkezöket először iskolai oktatásban részesítik. A nyolchónapos kurzuson megtanulnak írni és olvasni a vakok módszere szerint. Megtanulják a látókkal való levelezéshez szükséges írást, a Braille-jelekkel való írást és olvasást és az ugynevezett szurt írást. Ementünk egyik tanterembe, ahol javában folyt a vak katonák tanítása. Kérgestenyérű, erőteljes férfiak, nem egynek mellén a vitézségi érem, öreg családapák ülnek az alacsony padokban. A tanítási eredmény bámulatos. Rövid idő alatt elsajátítják a szükséges tudnivalókat. Látva a foglalkozásra való kiképzés következik, mesterséget tanulnak a vak katonák. Fiedler Lajos tanár kalauzolásával sorra jártuk az intézet műhelyeit. A köszörű-, kosárfonó-, kefékötő-műhelyben serény munka folyik. Mindenütt jókedv, nótázó fogadja a belépőt. A munka visszaadta az életnek ezeket az embereket. Megható az a hálás ragaszkodás, amivel tanáraikat fogadják. A kefékötő műhelyben egy világtalan öreg népfelkelő percekig szorongatja Lengyel tanár kezét, az arca ragyog az örömtől, hogy oktatója közelében lehet.

— Ez volt a legnehezebb esetem, — beszéli a tanár — hosszú ideig semmit sem akart tudni az életről. Folyton öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott. Nagyon nehezen lehetett hatni rá, de végre is sikerült újra életkedvet önteni beléje és most nem fogy ki a hálálkodásból.

Telefonkapsolást, gépirást is tanulnak a vak katonák. Fényjelzéses telefonközpontoknál természetesen nem lehet használni őket, de az ugynevezett annunciátoros szekrényeknél bámulatos ügyességgel dolgoznak. Megbízhatók, pontosak és sohasem tévednek, mert egész figyelmüket a munka köti le.

Eddig három helyen alkalmaztak vak telefonkapsolót: a Hadigondozó hivatalnál, a Kassa-Oderbergi Vasút üzemeltetésénél és a korompai vasgyár irodájában. Meglepő eredményt érnek el a vak katonák a gépirásban is. Rendszerint azokat oktatják gépirásra, akik telefonkapsolást is tanulnak, hogy ha alkalmazást kapnak, mellékesen sablonosabb irodai munkákat is elvégezhesenek. Legközelebb a főváros is alkalmazni fog egy vak telefonkapsolót.

A vak katonák oktatásának költségeit egy évig a hadsereg viseli, azután pedig vagy a kihelyezésükről gondoskodnak, vagy a Hadigondozó hivatal továbbra is fizeti értük a költségeket. A társadalom jótékony adományaiból eddig mintegy három millió korona gyűlt össze a vak katonák számára. Ennek az összegnek a kamatait arányosan felosztva, negyedévenként kapják a már kihelyezett vak katonák. Tisztek negyedévenként 150 koronát, gyermek után 50 koronát, legénységi állományú vak katona negyedévenként 60 korona 94 fillért és minden gyermek után 10 korona 16 fillért kap. Eddig 25.000 koronát fizettek ki ilyen kamat-osztalék címen. Ha a most rendelkezésre álló összeget felosztanák, úgy 5—5000 korona jutna egy-egy vak katonára. Természetesen ennek az összegnek a felosztásáról most még nem lehet szó, mert nem tudni, hogy a háboru befejezéséig hány vak katonáról kell majd gondoskodni. Az intézetből elbocsátott vak katonák mesterségük üzéséhez szükséges szerszámokat is kapnak és a kamatosztalékon felül természetesen a rokkantaknak megjáró törvényszert

illetéket. A Vakok Intézete állandóan gondjukat viseli, ha már el is távoztak az intézetből és kieszközölte, hogy egyes vállalatoknál az iparuk folytatásához szükséges anyagokat, bizonyos összegig hitelbe vásárolhatják.

Vigasztaló momentum, hogy a hosszantartó és szörnyű világháboru aránylag igen kevés katonát fosztott meg mindkét szemét világtól. Magyarországon eddig összesen mintegy négyszáz vak katona van, ami igen elenyésző százalék és lehetővé teszi, hogy sorsukról a társadalom és az állam a legteljesebb mértékben gondoskodhassék.

A kultuszminiszteriumban Czákó Elemér dr. intézi a vak katonák ügyeit. Kérdéseinkre a következőket mondotta:

— A katonai hatóság nem bocsátja el addig kötelekéből a megvakult katonákat, amíg írni-olvasni meg nem tanulnak és valamely mesterséget nem tudnak. A megvakult katonák hetven százaléka azelőtt földműves volt. Így magasabb képzettségűbe megy az ő ipari kitanításuk, ami nem könnyű munka. Többen zenei oktatásban is részesülnek. De a legjövedelmezőbb számukra a csepeli tölténygyárban való alkalmaztatásuk. — Csepelen tizenhét vak katona dolgozik, csomagolási munkát végez és napi öt koronát kap. Várady L. Arpád kalocsai érsek nyolc vak katonának földet és házat és gazdasági eszközöket adott. Ő és Desséwily grófnő fáradoznak a legtöbbet a vak katonák érdekében. Az Ida-utcai intézetet egyébként a közeli időben áthelyezik. A Döbrői-uti ampelológiai intézetet kizárólag a vak katonák részére rendezik be. Itt azután kereseti telepet is létesítünk, ahol azok a vak katonák akik nem térnek haza családjukhoz, vagy pedig nem alapítanak családot, mindenkor munkát és megélhetést fognak találni.

Konstantinápolyból Budapestre szökött uri leány

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Ma délben 12 órakor zajos jelenet játszódott le a központi városház kapujánál. Egy kocsit állott meg a kapu előtt, melyben négy elegánsan öltözött férfi ült. A négy férfi egy pillanat alatt leugrott a kocsiról, besietett a kapu alá, honnan pár perc múlva dulakodás és veszekedés hangjai voltak hallhatók. Aztán láthatóvá lett egy gyönyörű leány, akit a négy férfi erőszakkal hurcolt a kocsit felé.

Rövid idő alatt nagy tömeg verődött össze, valaki rendőrt hivatott, amely a kocsit a bennülőkkel egyetemben bevitte a főkapitányságra. Az előállítottakat rögtön kihallgatták s a következő történet derült ki:

A feltűnő szépségű leány Schemel René, egy Konstantinápolyi török kereskedőnek a leánya. A kalandos természetű fiatal hölgy pár hónappal ezelőtt megszökött a szülei háztól s eltűnt a kétségbeesett szülők szeme elől. Amint most kiderült: megfordult ez idő alatt egy tucat európai nagyvárosban, legutóbb Bécsben, ahonnan egy hónappal ezelőtt Pestre jött. Itt, miután kitűnően beszélt németül és franciául — leckeórák adásából tartotta fenn magát.

Az apa három konstantinápolyi detektívvel utazott állandóan leánya nyomában s csak itt Budapesten tudta utólrni. Felkereste a leányt és kérte, térjen vissza vele hazájába. A leány hallani sem akart erről. Ekkor az apa a budapesti árvaszékhöz folyamodott, amely ugy határozott, hogy miután idegen állam alattvalóiról van szó, nem avatkozik bele a dologba.

Ma volt a tárgyalás ez ügyben a Központi városházán. Az apa nem látott más eszközt,

ekkor, mint az erőszakot a detektívjeivel lesbe állott a városháza kapujánál. Midőn a leány kilépett, megragadták a kocsihoz hurcolták, hogy a török konzulátusra vigyék, amelynek a segítségével visszavigyék Konstantinápolyba.

A főkapitányságon, miután meggyőződtek, hogy a leánynak csakugyan édesapja az erőszakos fellépésű török ur! Szabadon eresztették az egész társaságot.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Mindent megígért Eszterházy a szocialistáknak.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti: A válságban a mai nap sem hozott döntő eredményt. A megbízott miniszterelnök az egész nap folytatta tanácskozását. Különösen Andrássyval, Apponyival, Károlyival, Vázsonyi Vilmossal, valamint Zichy Aladárral. A tárgyalások eredménye az, hogy Eszterházy Mór gróf ma este Bácsy István osztálytanácsos kíséretében Bécsbe utazott, ahol a király kihallgatáson fogja fogadni. Eszterházy jelentést fog tenni a felségnek a két napi tárgyalások eredményeiről. A kihallgatás előtt vagy után érintkezésbe fog lépni Czernin Ottokár gróf külügyminiszterrel és Clam-Martinicz miniszterelnökkel.

Ugyancsak a ma éjjeli vonattal utazik Bécsbe Apponyi Albert gróf is, akinek ez az utja megmagyarázza, hogy miről van szó. Arról, hogy a kiegyezés kérdésében még nem sikerült egyezséget létrehozni. Apponyi ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, hogy nem támogathat olyan kormányt, amely husz évre lekötí az ország kezét gazdasági kérdésekben. Hír szerint Apponyi egy formulát talált, amely lehetővé teszi, hogy egy provizórikus kiegyezés alapján tárgyalásokat lehessen folytatni kereskedelmi szerződés tárgyában külállomokkal, dacára a provizóriumnak. Ha ez a formula illetékes helyen, a királynál, az osztrák kormánynál és a külügyminiszternél helyeslésre talál, úgy az Eszterházy-kabinet végleges megalkotásának semmi sem áll útjában.

Politikai körökben arról is tudnak, hogy a miniszteri lista megállapításánál személyes nehézségek is vannak. Eszterházyhoz közelállókörben e tekintetben csak annyit tudnak, hogy a miniszteri listát eddig nem lehetett összeállítani, nem is annyira személyes kérdések miatt, hanem mert nincs még véglegesen megállapítva, hogy az illető személyek melyik tárcát kapják meg. Tény, hogy a holnapi kihallgatáson a designált miniszterelnök az egyes miniszteriumok betöltése iránt fog előterjesztéseket tenni. Tény az is, hogy a kabinetben Mezőssy Béla, Károlyi Mihály, Vázsonyi Vilmos részt fognak venni. Valószínűleg még Zichy Aladár is, sőt ha sikerül a kiegyezési kérdésben a nehézségeket eloszlatni, úgy Apponyi is. Popovics Sándor és Serényi Béla neve a kombinációból kikerült. Mezőssy Béla földművelésügyi miniszter lesz. Károlyi a legutolsó megállapítás szerint szociális miniszter és Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter. Tárcát kap minden valószínűség szerint Földes Béla is.

Ami a pártok hangulatát illeti, az Apponyi párt egy része hajlandó lenne a kiegyezési kérdés rendezése nélkül is részt venni a kormányalakításban. Apponyi azonban számos párthívével együtt ragaszkodik ennek a kérdésnek megoldásához.

A Károlyi-pártban nem fektetnek nagy súlyt a kiegyezési kérdésre, ezt jelenleg nem tartják aktuálisnak. Elsősorban a választójogi kérdést tartják fontosnak, hogy az a párt és a blokk kívánságai szerint megoldassák.

Hír szerint Károlyi Mihály gróf bécsi tartózkodása ezt a kérdést teljesen megoldotta és az új miniszterelnök választójogi programja a választójogi blokkot teljesen kielégíti. Ezáltal lehetővé tették, hogy a dekretum párt és a Károlyi párt részt vegyen a kabinet alakításában.

A néppárt hangoztatja azt a kívánságot, hogy Zichy Aladár legyen a kultuszminiszter. Ezenkívül egyik fontosabb tárcá államtitkárságot igénylik a párt részére.

Eszterházy Mór gróf designált miniszterelnök a szociáldemokrata párt helyiségeiben tett látogatásakor Kuntzi Zsigmond dr., Garay Ernő, Weitner Jakab, Bokányi Dezső, Garbay Sándor és Farkas István voltak jelen.

A beszélgetés során Eszterházy gróf választójogi tervezetének főbb pontjait ismertette meg. Tudósítónk értesülése szerint Eszterházy Mór gróf a korhatárt általában a huszonegyedik életévben ó ajtja megállapítani, úgy az ak iv, mint a passzív választójognál, kikötve az irni-olvasni tudást. Hogy a magyarul való irni-olvasni tudást kötik-e ki, erre vonatkozólag még folynak a tárgyalások (?) Az analfabétáknál bizonyos adócenzust állapítanak meg. A Károlyi keresztessék korán a szociálisták tekintet nélkül megkapják a választójogot — de csak a passzívot.

HÍREK.

— **Az orosz parlament összehívása.** Luganoból jelenti: az orosz parlament összehívását e hó 14-éről 20-ára halasztották el, hogy a politika személyes kérdéseit teljesen tisztázni lehessen.

— **Ritűnetés.** A király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Lankóczy József 2. honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb dicséret elismerés — a kardok egyjegyű adományozása mellett — tudtára adassék.

— **Eljegyzés.** Wagner F. Nándor Ujarad és Vidéki Népbank helyettes könyvelője eljegyezte Árbcs I. ujaradi kereskedő Malvinka leányát. (Mindon külön értesítés helyett.)

— **Névváltoztatás.** Kiskoru Grósz Miklós budapesti születésű aradi lakos családi nevének „Gárdonyi“ névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Az amerikai földrengés.** Párisból jelenti: A santsalvadori óriási földrengés negyven halálesetbe és száz sebesülésbe került. A kár sok millió pesó.

— **Halálozás.** Grand Miklós nyug. máv. főmozdonyvezető 69-ik évében elhunyt. Földi maradványait folyó hó 12-én délután 5 órakor a vasuti állomás épületben levő házból temetik.

— **Adományok.** Dr. Auszterweil Ferenc ravatalára szant koszoru megváltás címén a hadiárvák részére Fischer Dezsőné Battonya 20 koronát, és Verzar Béláné Battonya 10 koronát adományozott. N. F. Budapest, lakber megváltás fejében 18 koronát küldött a vak katonák részére. Czigler Gyuláné, Acsva, 10 koronát adományozott az izraelita árva gyermekek részére. Czigler Teréz Acsva, 5 koronát küldött a gyöngyösi tüzkárosultak segélyezésére.

— **„Aungaria“ kávéházban** folyó hó 12-től kezdve Dankó Boldizsár Kálmán és fia Feri teljesen újjászervezett zenekarával muzsikál.

— **A hadmunkás panaszbizottság Aradon** A hadsereg részére dolgozó aradi gyárak munkásai panaszainak megvizsgálására a honvédelmi miniszter által designált katonai panaszbizottság ma megérkezett Aradra, egy vezérőrnagy vezetésével. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt a panaszbizottság egyik magasrangú tagjával beszélgetni, aki kijelentette, hogy az aradi hadmunkások panaszainak megvizsgálását ma megkezdették. A kihallgatásokat és vizsgálatot két-három napon belül lefolytatják és akkor fognak a munkások követelési fölött határozni. Határozatukat három példányban sokszorosítják, ezeket megküldik a m. kir. honvédelmi miniszternek, a gyárak igazgatóságának és katonai felügyeletének és a munkásoknak. A kiküldött panaszbizottság határozata ellen fellebbezésnek helye egyik részről sincsen.

— **A holnap esti hangverseny.** Sándor Erzsika kamaracénekesnő már Aradon van és már megérkeztek a hangverseny összes szereplői. A hangverseny pontban nyolc órakor kezdődik a kultúrpalotában. Program a jegyszedőknél kapható.

— **Betörés ebédidő alatt.** Ma délután 12 óra tájban eddig ismeretlen tettesek betörték Deutsch Ede Szabadságtéri trafikos üzletébe, ahonnan 950 korona papírpénzt vittek el. Az üzlet ebédidő alatt zárva szokott lenni és a betörők ezt az alkalmat használták fel az operáció végrehajtására. Alkuleszal nyitották fel az üzletet s az ajtót nyitva hagyva távoztak onnan. Mikor az üzlet tulajdonosa az ebédől visszatért üzletében három gyereket talált, akik bélyegeket akartak venni. Arra a kérdésre, hogy hogyan jutottak az üzletköltségbe, azt mondták, hogy az ajtó tárva-nyitva volt. Deutsch ezután állapította meg, hogy betörés történt s azt hitte, hogy a gyermekek voltak a tettesek. A gyerekeket felvitette a rendőrségre, ahol megállapították, hogy azok ártatlanok. Vasárnap hajnalban Losonczy Lajos ékszerüzletében jartak betörők, akik több száz korona értékű ékszert vittek el.

— **Cukor kiosztás.** Felhívom az I. II. és III. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy kedden a IV., V., VI. és VII. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy szerdán és végül a VIII., IX., X. és XII. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy esztergón délelőtt a cukor utalvány kiváltása céljából a közfelügyelési hivatalban jelentkezzenek. A cukor igazolvány 8. és 4. huzra érvényes szevényei válthatók be adagonként 20 deka cukorra a régi árak szerint. A befizetni való cukor a legközelebb kerül kiosztásra. A közfelügyelési hivatal vezetője.

— **Gyűlöletos levélpapírok Kerpénél.**

— **Az észak csillaga — kedden az Apollóban.** (Egy nappal megkésétt bemutató.) Az Apolló-színház hétfőre hirdette az „Észak csillaga“ című szenzációs Nordisk-film premierjét, amelyet azonban a kedvezőtlen szállítási viszonyok miatt egy nappal el kellett halasztania. Így a szezon hatalmas filmjének bemutatását ma kedden tartja meg az Apolló és három napig tartja másoron. Mint már említettük, az „Észak csillaga“ az utóbbi idők minden tekintetben legnagyobbstílusú filmjei közé tartozik. A dráma cselekménye azzal kezdődik, hogy a taláshoz megáradnak Brand nagykereskedőt, mert a petróleummal üzorát üz. A zsugori kereskedő féktelen indulatában felgyújtja a petróleumkészletét s őt a nagy izgalom közepette szélütés éri. A feibőszített tömeg a kereskedő leánya, Hedda ellen fordul, aki egy kis csónakon a tengerre menekül. A leány, aki mit sem tehet apja bűnéből, veszedelmes helyzetbe kerül, míg aztán Borkmann katoniorvos Erik fia önfeláldozó bátorsággal megmenti. A leány az orvos házához kerül, ahol Erik beleszeret, Heddának jobban tetszik az orvos harmadik fia, Sigurd aki a főváros romlott levegőjét szívta magába s könnyű szívvel csábitana bűnt a leányt. Az apa idejében közbelép s Hedda szívét Erik felé fordítja aki azt jobban is megérdemli.

TANÜGY

(—) **Érettségi vizsgálatok.** Ma kezdődött meg ugyanis az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskola szóbeli érettségi vizsgálat. A vizsgálatok **Putnoky Miklós** és **Csécsei Imre dr.** miniszteri biztosok jelenlétében folytak le és esütörtökig, június 14-éig tartanak.

MOZGOKEPSZINHAZ.

* **A 9 uja ember II.** a Nordisk filmgyár dektív slágere legközelebb az *Erzsébet mozgószínházban*.

* **Az élő mumia.** (Nordisk detektívdráma az Urániában.) Az Uránia színház helyiségeinek átalakítása végett egy pár nap mulva befejezi szezonját s ezért lekötött műsoraiból kiválogatja a legjavát, hogy azt még közönségének kapuzárás előtt bemutathassa. Ma is két Nordisk képet hoz egyszerre, egy drámát, és egy vigjátékot. A drámai igazi detektív kép, amelynek jóságát és előkelőségét a márka garantálja. Megszoktuk, hogy a Nordisk gyár csakis elsőrangú és kiváló dolgokat hoz ki és alkalmunk lesz meggyőződni arról, hogy a mai műsor is ezekkel a kiválóságokkal rendelkezik. A dráma mellett **Pepi Huber** címen egy Nordisk vigjáték szerepel amely pazar kiállításával és ötletes helyzeteivel kétségtelenül elsőrangú attrakció. A közönség szeretettel fogadta ezt az igazán nagyszerű műsört és meglátta, hogy értékelni tudja a kiváló és finom dolgokat. — *A bosszu, éjszakája* főszerepben **Benjamin Cristensen** legközelebb az Urániában. 5

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= **Ajtóveretek kioszerelése.** A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 11766/eln. 20b 1917. számú körrendelete értelmében közhírré tesszem, hogy a felszerelt ajtóveretek hadi célokra igénybevétele kicserélése és beszolgáltatása tárgyában a folyó évi február hó 23-ikán 3793 eln. 20. b.—1917 szám alatt kelt és a „Budapesti Közlöny“-ben február hó 25-ikén közzétett honvédelmi miniszteri rendelettel hadi célokra igénybevett azokért az ajtóveretekért, amelyeket birtokosuk maga szerel le és helyettük a kicseréléssel megbízott közegektől a pótvételeket nem veszi át, az idézett rendelet 5 §-a szerint járó térítés a veretek vasalkatrészeinek súlyát is beleszámítva kilogramonként: 4 koronában állapított meg.

Jegyezzünk hadikölosont, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

ARADI KÖZLÖNY

1917. évi június hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny“-re.

Előfizetési árak
helyben és vidéken:

Egész évre 36 K.
Fél évre 18 „
Negyed évre 9 kor.
Egy hóra 3 „
Tessék mutatványszámot kérni.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget)

Az aradi első jótékonycélu nyugdíjas asztaltársaság elnöksége fájdalomtelt szívvel tudatja szeretett tagtársra

Grand Miklós

nyug. máv. főmozdonyvezető

folyó évi június hó 10-én délután 1 órakor, életének 69-ik s a legboldogabb házasságának 45-ik évében, hosszas szenvedés, a halotti szentségek ájtatos fölvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 12-én délután 5 órakor fogtak a vasuti állomásépületben levő gyászházból, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyázmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért folyó hó 20-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1917. június hó 10.

Legyen a hant könnyű kiszemvedett porai felett!

15

Az elnökség.

Varga Imre első temetkezési intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappali: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Farádi Vörös Hladorné szül. **Rupf Irma** mint neje ugy a saját, valamint az alul-írottak és a széleskörű rokonság nevében mély bánattól megtört szívvel tudatják, hogy a felejtethetlen jó férj, édes apa, gyermek, testvér, após, nagypapa, illetve rokon

farádi Vörös Hlador

nyug. máv. főfelügyelő,

a román oszlagrend és a „signum laudis“ tulajdonosa folyó évi június hó 6-án d. u. 1/2 7 órakor a haldoklók szentsegeinek ájtatos felvétele után életének 64. és boldog házasságának 34-dik évében, hosszas szenvedés után szeretteinek karjai között váratlanul elhunyt.

Drága halottunk hült teteme a központi temető ravatalozó termében folyó évi június hó 8-án délután 6 órakor volt a róm. kath. hitvallás szertartása szerint beszentelve és onét örök nyugó helyére helyezve.

Az engesztelő szentmise áldozat az elhunyt lelküdvéért június hó 9-én délelőtt 9 órakor volt az Agostontéri plébániatemplomban az Eg Urának bemutatva.

Pihenjen oszandesen,

az Ur angyala virasszon örök álmodása fölött!

Farádi Vörös Erzsike férj. Dr. Fáy Andorné, Farádi Vörös Ilonka férj. Dr. Derlik Imrené, Farádi Vörös Maritta férj. Títze Oszkárné, Farádi Vörös Miklós csász. kir. hidász főhádaagy, Farádi Vörös Györgyike, gyermekei. özv. Farádi Vörös Pálné szül. Laukó Kiss Antónia, édes anyja. Farádi Vörös László v. b. t. t. nyug. m. kir. miniszter, Farádi Vörös Tibor m. kir. honvédezzredes, testvérei. Dr. Fáy Andor máv. s. titkár. Dr. Derlik Imre máv. fogalmazó, Títze Oszkár csász. és kir. százados vejei. Uj. Títze Oszkár, Títze Titike, Derlik Editke, unokái.

Lapkihordópár

jó fizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

737

Használt ólom

megvételre kerestetik.

A szépségápolás titka a felhasznált szépségápolószerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis téglgy 1-50 kor. Nagy téglgy 2-50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy téglgy ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehelet finomságu, Orám, fehér, rózsás és testszínekben Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsás, Serail. Uvegja 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1945

Rozsnyay Mátyás gyógyszerésztárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaletük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerésztárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

„Déznai Takarékpénztár“ Részvénytársaság.

Meghívó.

A „Déznai Takarékpénztár“ R-T.

tisztelt részvényesei ezennel meghívotnak

a VIII ik rendes évi közgyűlésre,

mely **1. é. június 30-án szombat délelőtt 11 órakor** Déznán az intézet helyiségében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megalakulása
 2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1916. évről
 3. A Mérleg, veszteség- és nyereség-számlák jóváhagyása, és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
- Dézna, 1917. június 9.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az alapsabályok 20. §-a értelmében, a közgyűlésen szabványi joggal csak a on részvényesek bírnak, kik a közgyűlés előtt 30 nappal mint tulajdonosok vannak az intézet könyveibe bevezetve s a közgyűlés megnyitásaig részvényeiket vagy meghatalmazásukat ellismervény mellett leteszik az intézet pénztárához. Maga a meghatalmazottnak is részvényesnek kell lennie.

8332

Vagyon. Mérlegszámla 1916. december 31-én. Teher.

Pénz árkészlet	1746 29	Részvénytőke	40000 —
Folyószámla	2100 —	Tartalékalap	3907 30
Va tólárca	6717 —	V szieszámitolás	3790 —
Értékpap-rok	2537 44	Betétek	34229 99
A ósok	2180 79	Fel nem vett osztalék	902 75
Felszerelés	400 —	Hitelezők	491 —
Be nem folyt részvénytőke	87 82		
Hátralékos kamatok	4896 42		
Veszteség	1795 3		
	83321 04		83321 04

Veszteség. Veszteség- és nyereség-számla 1916. december 31-én. Nyereség.

Betétkamat	1773 59	Váltakozószónkamat s. gyeb be- vételek	5427 38
Visszeszám-tólasí kamat	2110 58	Veszteség	1795 32
Adó es tlerék	817 21		
Betétkamat adó	177 36		
Ri. etések	620 —		
Üzleti költéségek	1655 23		
Postabér	68 80		
	7222 70		7222 70

Dézna, 1916. december 31.

Az igazgatóság:

Millan, s. k. Bodea, s. k. Covaclu, s. k. Brod, s. k. Tantan, s. k.

A felügyelő-bizottság:

Alóírott felügyelő bizottság a jelen számlakártyávizsgálata s azokat helyeseknek találta.

Dézna, 1917. június 9.

Zdrenka Sándor, s. k. Beldes Tódor, s. k. Coplan Simen, s. k. Dronca Gy., s. k.

Hirdetmény.

Erdőkerek község tulajdonát képező 1 darab kiselajtezett tenyészbika folyó hó 13-án délelőtt 10 órkor a közsepházán készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

3841

Az előjáróság.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 8666/eln. 4. a.—1917. sz. Körrrendelet-vel kiadott szogáati rend alapján a m. kir. gyulai 2. nepfölkelő parancsnokságnál Karán-ebesen írnoki munkálatok végzésére f. é. július hó 1-étől a náboru folyamán rokkantta várt tiszték és altiszték, ezek hiányában pedig női munkaerőt alkalmaz.

A pályázók irasbell vagy szóbeli kérelmüket a fentebb jelzett parancsnokságnál nyujtsák be, ahol a felvétel s alkalmaztatásra vonatkozó közelebbi szolgálati rend s feltételek megtudhatók.

3833

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő.

akti 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, usztelettem, értesitem a n. e. közönséget, hogy helyben: **Luther marlon-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műt. rmev** nyitottam, ahol legujob berlini és amerikai módszer szerint kezelém bete gemet, foghuzas telje- erzesztelenítéssel (lagyasztás után), Aranyhidak, arany-koronák, mindenemű kaucuk fogazatok, szajpadlás nélküli és légkamrával. Arany, ezüst, amalgam, porcellán és cement tömések (plombák), mersékoni díj- szabas mellett keszitetnek. Bécses partfogásat kérve usztelettem. Mohr Jeannetta, vizsg. fogtechnikusno. Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 órán belül kielégittetnek.

Cognac: Háze adások,

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriaticó gyárimány,

valamint likör és rum, palac-
kokban beszerezhető nagyban
és kicsinyben 2056

Welszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Palinkaraktár

Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

valamint kisebb és nagyobb birto-
kok eladását, parcellázását köz-
vetíteni vállalok. Az ország min-
den részében előjegyezve kis- és
nagybirtokok. Aradon magán- és
bérházak. Ajánlatokat, megbízás-
kat kér

Halmaj József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakas: Deák Ferenc-u. 5.

Telefon 726. 2349

Almólnári állás

betöltendő a mezőhegyesi
ménésbirtok gőzmalmában.

Fizetése havonta 90 korona, utólag fizetve, na-
ponta 1 liter tej, negyedévenként 3 m³ dorongfa,
1 szobás lakás mellékteljesíggel és a megörölt
és darált termények minden négy métermázsája
után egy fillér forgalmi százalék. — A malom csak
nappal van üzemben. Előnyben részesülnek, akik a magas-örlésben
jártasságukat okmányilag igazolni tudják. — Az állás folyó év július
hó 1-én foglalandó el. — Jelentkezők tartoznak a ménésintézeti orvos
felülvizsgálatának magukat alávetni. — Családi állapot is közlendő. —
Közelen lakókra esetleges személyes jelentkezés előnnyel járhat. uti-
költés azonban csak a felfogadottnak térítettik meg.

3758

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Ezennel közöljük, hogy 1917. évi július hó
1-től kezdve törzsrészvényeink 1916. évi oszta-
léka címén: Tíz korona,

6%-os elsőbbségi részvényeink 1916. évi rész-
osztala éka címén: Hat korona és 5%-os másodso-
rozatu elsőbbségi részvényeink 1916. évi rész-
osztaléka címén: Öt korona fizettetik ki és
pedig:

Aradon a társaság főpénztára és az Arad-
csanádi gazdasági takarékpénztár r. tag,

Budapesten a Magyar Agrár- és Járuléktank
részvénytársaság,

Bécsben Schosiler und Comp urak,

Berlinben a Nationalbank für Deutschland, a
Bank für Handel und Industrie és a Berliner
Bankinstitut Joseph Goldschmidt und Cie,

M/m. Frankfurtban a Dresdner Bank in Frank-
furt am Main által.

Arad, 1917. június havában.

3816

Az igazgatóság.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről.

Az apróhirdetéseket díjat az azok szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 3 fillér. Vas-
tagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat
aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig ve-
szünk fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét,
amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

Idősebb urialé

közös háztartásra lépne hozzálévő idősebb
urral. Saját berendezett 3 szobás lakása
van. Csak tisztességes uriember levelet
kéri a kiadóba „Mimóza” jeligére. 3849

Levelezés.

„Mindenki elhagyott”

jeligés levelet kérem átvenni. Gyula. 3839

Páratlan!

Levele van. 3843

Mely jellek?

urlember segítene ki zavart helyzetéből
egy jómodoru szép urileányt. Levelet „Al-
landó barátság” jeligére a kiadóba, lap-
ban jelezve kér. 3852

Oktatás.

VII. gimnáziumot

végzett diák pótvizsgára előkészít. Cím-
ket a kiadóba kér. 3854

Alkalmazást keres.

Magyar-német

(perfect) nevelő, elemi, I. polgári, zong-
orát tanít, előkelő családotól kitűnő bi-
zonyítványokkal, szünetre ajánkozik.
Ajánlatokat „Lelkiismeretes” jeligével a
kiadóba kér. 3846

Megbízható

intelligens kisasszony havi 30 kor. fizet-
és ebéd kózzal, pénztárnoknői állást
keres. Teljes ellátással vidékre is megy.
Szíves megkeresést „Magda” jeligére
kér. 3851

Szüljártó

és kocsifenyező nagyobb uradalomba ajánl-
kozik. Fenakel Hermann, Béli (Bihar-
megye.) 3871

Gazdaságban

felsőiskolai tanuló szünetre megfelelő ál-
lást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3767

Deutsches Fräulein

sucht Stelle zu Kinder. Adresse in der
Administration. 3818

Alkalmazást nyer.

Jobb házból

való leány vagy 50 év körül asszony 5
és 4 éves gyermekhez felvétetik. Cím a
kiadóban. 3842

Szerény igényű

jól főző szakácsnő és szobaleány felvé-
tetik. Szabadság-tér 16. sz. II. em. 3836

Besseres Műben

wird zu häuslichen Arbeiten und zwei
grösseren Kindern gesucht. Adresse in
Administration. 3861

Megbízható

fiatalember alkalmazást nyer Pollák Ar-
noid szállítónál, Petőfi-utca 1. 3857

Keresek

gyermekkel bánni tudó jobb leányt, ki
a háztartásban segídeszik. Wittenberg
Miksa Nagyikinda, Erzebet-ut. 3769

Ugyan kizsoltató leány,

ki fűszer és csomag szakmához ért és
ilyen alkalmazásban már volt, felvétetik
Dürr Kocsárdnál Boros Béni-tér 15. 3797

Lapkiherdó-pár

16 fizetéssel felvétetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 7891

Fűszerkereskedő segédet

keresek, ki románul is beszél. Schönbrunn
Albert Kétegyháza. 3768

Gyakornoknak

4 középszályt végzett jó családból való
fiu felvétetik Vojtek és Weisznál. 3761

Kiadó lakás.

Büroteremt

szoba konyhasználattal kiadó. Dam-
janich-utca 18. 3844

Elegánsan

büroteremt utcai garzon szoba, előszobá-
val, villanyvilágítással, kiadó. Simonyi-
utca 2. 3858

Elegánsan büroteremt

2 szobás utcai garzon lakás kiadó. Forray-
utca 6. 3815

Modern 5 szobás lakás.

mellékhelyiségekkel, a belvárosban ki-
adó. Cím a kiadóban. 3141

3 nagy szobából

és minden hozzátartozó mellékhelyiségből
álló lakás, villanyvilágítással, a Szabadság-
térhez közel, június 1-re kiadó. Cím a
kiadóban. 3347

Ingatlan.

Trembita-utca 31. szám

ház 6 lakással, szabad kezből eladó. 3834

Családi ház,

modern, 5 szobás, eladó. Bővebbet a tu-
lajdonos, Hal-tér 7. 3858

Magánház

a Varjassy Lajos-utcában, modern, adó-
mentes, 5 szobás, kerttel, eladó. Bővebbet
a kiadóhivatalban. 3781

Magánház

a belvárosban, szép helyen, értékes sark-
telekkel, kerttel eladó. Bővebbet kiadó-
hivatalban. 3782

Eötvös-utca

17. sz. és Szabadság-tér 4. sz. házak el-
adók. 3789

A belvárosban

egy szép sark háztelek eladó. Bővebbet a
Csokoládé királynál, Forray-utcában. 3794

Munkácsi Mihály-utca 4. szám

ház eladó, Ugyanott négy lóra szép is-
tálló kiadó. Bővebbet Szentpál-utca 14. sz.
alatt. 3803

Uj-utca 5/b. szám

adómentes ház, veteményes kerttel, el-
adó. Tudakozódni Neuman-palotában, a
házfelügyelőnél. 3820

Gyógyászat.

Rüh és viszketőség

elleni fehér kenőcs kapható egyedül
Ferenc-téri Vajdits-gyógyezertárban. Kis
tégely 2 korona, nagy tégely 8 korona 50
fillér. 6171

Hehs Vasas chinzbera.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szé-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak,
láz, általános gyengeség ellen. Páratlan
vértképző és vérjavító, biztos óvszer ma-
lárius fertőzések és minden fertőzőből
eredő meg-betegedés ellen úgy felnőt-
teknek, mint gyermekeknek. Ára 4.— kor.
Hehs gyógyezertár, Földes gyógyezertár. 12

Vétel és eladás.

Száz kezeslap

művészies kivitelben, izléses albummal
együtt 8 koronáért kapható Deák
Béla könyv- és papírkereskedésében
Arad, Forray-utca. 871

Teljes modern

ebédlőberendezés, hálószoba, 2 új modern
ebédlőasztal, kis kerti asztal, éjjeli szek-
rények, toalettkék, hosszú kétágu létra,
címablak eladók. Schweidel József-utca
3a. szám. 3885

Egy hűtőszék

melegítővel eladó. Darányi János-utca 3.
szám. 3838

Eredeti

és átalakított magánjáró és húzatos gőz-
cséplő-garnitúrát, magános loko-
mobilokat és cséplőszekrényeket, javított
és javítatlan állapotban. Használt 16-
szájhat és dobainokat szállít Fried-
rich Testvérek gépgyára Temevár. 3837

Eladó

egy Consol tükör, egy összecukható vas-
ágy madracal, 2 szép szekrény, egy
rugganyos ágybetét. Ugyanott 3 méteres
hosszu ládák eladók. Értekezni Forray-
utca 2/c., üvegüzlet. 3850

Vasgép

egy használt, de jókarban tartott Singer
varrógépet. Cím a kiadóban. 3848

Beteg

részére használt, de jókarban levő toló
kocsit keresek megvételre. Szekendy Pál
Borosjenő. 3847

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben,
jutányos árban kapható. Jiraszek iroda,
telefon 1097., vagy Lázár iroda, Hasszín-
ger u. 5., telefon 747. 2761

Aranyat

legmagasabb napi áron veszem, vagy be-
cserélem. Brandes, órás, József főherceg-
ut 12. sz. 3621

Jókarban levő

szabadonfutó kerékpár eladó Bocskai-tér
3. szám. I. emelet. 3793

Grenadin

himzett bluzok 22 koronáért, crepp bluz-
ok 18 koronáért kaphatók Marosparti ár-
házban, Forray-utca. 2861

Homok

finom, vagy goromba homok házhoz száll-
ítva megrendelhető Porczánánál, Szent
Pál-utca 14. szám. 3804

I. Rallia

kapható napl árban issekutz fűszerkeres-
kedőnél Arad, Kelemen-tér. 3810

Fedőserép,

előrendű, eladó. Codilla Sándorné, Jó-
zsef főherceg-ut 10. 3825

Baromlivész

elleni szer „Tikin” kapható egyedül Vajdits
gyógyezertárban, Ferenc-tér. Kis üveg 1-90
kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Üzletek.

Vendéglőhelyiség

berendezve lakással és egy üzlethelyiség
raktárral kiadó. Cím a kiadóban. 2833

Különféle.

Arató gépek.

Az aradi fa- és fémpari szakiskola ta-
nulói aratógépeknek képezte ki. Aki-
nek aratógépre szüksége van fordul-
jon a fent nevezett lakola igazgatósá-
gához. 3845

Keresünk

nagyobb szabásu borospincét azonnalra,
vagy augusztus 1-re. Bing és Löbl. 3855

A m.-radna-ménesi

központi eszesítő szövetkezetnél felvéte-
tik évi fizetés, szabad lakás és fűtés ja-
vadalmazása mellett egy óvadékképes pen-
táros, aki a könyveléshez is ért. Ugyan-
ott megvételre kerestetik egy jókarban
levő hídmerleg, egy kettős számu vas-pé-
szekrény, szilva-cefre erjesztő kádak és
hordók. Az ajánlatok alábbi címre kéret-
nek: Bódy Bódog, a szövetség igazg. elnöke
upálos, Aradmegye. 3702

Viszketőséget

rüht, sömört legbiztosabban
elmu-
lasztja a **Barna zsir.**
Kis tégely K 1.60, nagy tégely
K 3.—, családi adag K 9.—,
utastással rendelhető: Dr. Flesch
E. «Korona» gyógytáraból, Győr.
7144

Apróhirdetéseik

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek
a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc- u.
8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

ad. 523—1911. úgyszám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző köz-
hírré teszem, hogy az Aradi ter-
mény- és áruaktár részvénytár-
saság megkeresésére folyó évi
június hó 15-én délután 3
órákor, a részvénytársaság
telepén (Kurticsi-ut
máv. mentén) tizenhét da-
rab különböző nagyságu
avult, mintegy 78 hektó-
literes ártartalmu boros
hordó közbenjöttöm mellett nyil-
vános árverésen eladni fog.

Arad, 1917. június hó 6-án.

Dr. Múlek Lajos,
kir. közjegyző.

3840

Viszketeg, izza-
dás, nyárgás,
bőrbántás, rüh
és sömörbőrt,
fekély, daganat
és sebek ellen
biztos és gyors
hatásu szer a

Boroka- kenőcs,

nem piszkít és
teljesen szagtal-
an. Kis tégely

3 K, nagy tégely 5 K, családi tégely 9 K. Hozzávaló
borokaszappan 4 korona. Készít: Géro Sándor
gyógyezertár, Nagykeres. 103. 7181
Araden kapható: gutori Földes Kelemen és Földes
és Hehs gyógyezertárban.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok
patkány- és egérintószert. A XX. század legmegbíz-
hatóbb patkány- és egérintó-szere,
csak patkányt és egeret öl meg,
emberre vagy állatra nem vesz-
delmes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egérintószert bacillus
árjai:

1 kis adag 2—300 patkány ki-
irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine”
vegyszertári laboratorium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.
Telefon 10—45. 501

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:01
Személyvonat délelőtt . . . 11:18
Személyvonat este 8:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:46
Személyvonat reggel 6:58